głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Jaka jest siła Wyszehradu? str. 3
Kobiety i mężczyźni bez... str. 4
JEMIOŁA – Koperty i książki str. 5
Karwina w fotelu lidera str. 8

WTOREK
13 LUTEGO 2007
NR 18
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Fot. MAREK SANTARIUS

...y z tej ruiny powstanie w przyszłości pięciogwiazdkowy hotel?

NASILENIE RUCHU MIĘDZY TRZYŃCEM I WĘDRYNIĄ ROŚNIE

Coraz ciaśniej na drodze

OSTRAWA (mro) – ***Z pomiarów natężenia ruchu kołowego na drodze I/11 pomiędzy Trzyńcem i Wędrynią na początku listopada minionego roku wypływa, że ruch TIR-ów w ciągu dwóch lat wzrósł tam o 50 proc.*** – **zwrócił uwagę Jerzy Cienciała, wiceprezes Stowarzyszenia ds. Rozwoju Województwa Morawsko-Śląskiego i dyrektor generalny Huty Trzyniec na spotkaniu poświęconym sytuacji na tej arterii komunikacyjnej.**

Oprócz członków Stowarzyszenia w zebraniu uczestniczyli pod koniec ub. tygodnia przedstawiciele Wojewódzkiej Izby Gospodarczej, gmin oraz przedsiębiorcy. Zebrani ogłosili „alarm dla drogi I/11" i opracowali kryzysowy plan postępowania w celu przyspieszenia realizacji zobowiązań podjętych przez państwo.

Przypomnijmy, że jeszcze w listopadzie minister transportu RC, **Aleš Řebíček**, mówił o konieczności przyjęcia specjalnej ustawy, by gładko zmodernizować połączenie ze Słowacją. Mówił o jego planowanym zakończeniu w 2010 r. – *W obecnej sytuacji ustawa nie jest przygotowana, plany budowy nie są realizowane, a oddanie do użytku tej inwestycji nie będzie możliwe ani w 2013 roku* – ostrzegł J. Cienciała.

– *Jak to możliwe, że nic się nie dzieje?* – pytał **Pavel Bartoš**, wiceprezes Stowarzyszenia i Izby Gospodarczej RC. Obietnice nie są spełniane, przy czym jest – jak wskazał Bartoš – zagrożona umowa z firmą „Hyundai". Państwo bowiem zobowiązało się w umowie z tą koreańską firmą, że podniesie poziom połączeń drogowych i dobuduje infrastrukturę drogową i kolejową.

Uczestnicy spotkania zaznaczyli, że starczy parę centymetrów śniegu, a już odbija się to na ograniczeniu produkcji w zakładzie KIA w Żylinie. Tylko dlatego, że dostawy z województwa morawsko-śląskiego grzęzną w śniegu, a dostawcy muszą korzystać z transportu lotniczego. *Sytuacja na drodze I/11 ogranicza rozwój centrów przemysłowych, a między nimi Huty Trzyniec* – podkreślali. W dodatku specjaliści przypuszczają, że w ciągu dwóch lat natężenie ruchu TIR-ów na I/11 wzrośnie dwukrotnie.

Zgromadzeni postanowili powołać swojego pełnomocnika, który nieprzerwanie będzie w kontakcie z resortem transportu. Potwierdzili też wolę przygotowania wspomnianej już ustawy oraz harmonogramu prac.

Dodatek do leksykonu

CZ. CIESZYN (hs) – ZG PZKO przygotowuje z okazji jubileuszu „Aneks do Leksykonu PZKO" z podtytułem „PZKO w roku 2007". Powstanie pod redakcją **Franciszka Bałona**. Do wszystkich kół PZKO zostały wysłane ankiety. Publikacja powinna się pojawić na Festiwalu PZKO, termin nadsyłania wypełnionych ankiet przez koła ubiega więc 28 lutego.

– *Aneks powinien być inny niż poprzednie wydawnictwa jubileuszowe. Tylko rozmiarem i układem graficznym będzie do nich nawiązywał* – zapowiada prezes **Zygmunt Stopa**. – *Natomiast jeśli chodzi o treść, planujemy pokazać działalność wszystkich istniejących kół PZKO, ich osiągnięcia i problemy. Chcemy przedstawić sylwetki zasłużonych działaczy terenowych i aktywnych członków poszczególnych kół. Naszym założeniem jest zachowanie dla potomnych etosu pracy społecznej.*

Wieś zmieni twarz?

OPICA (hs) – Niszczejący od wielu lat zamek w Ropicy przeszedł w ręce nowych właścicieli, firmy „Exakta Management" z Brna. W zeszłym tygodniu przebiegały rozmowy przedstawiciela firmy z władzami gminy.

W roku 1996 barokowy zamek utrzymały w restytucji dwie panie z Koszki i Ostrawy. Właścicielki nie posiadały potrzebnych środków, by zainwestować w niszczejący obiekt. Zamek zmieniał się powoli w ruinę, groziło nawet jego zawalenie. Właścicielki chciały go sprzedać. Żądały jednak za niego stanowczo za wysokiej sumy.

O inwestycjach, jakie nowy właściciel ma zamiar przeprowadzić w Ropicy, można przeczytać na stronach internetowych firmy. Koncepcja projektu zapowiada się szczególnie ciekawie. Na około 200 ha powinien powstać hotel golfowy oraz sektor sportowy. Zamek razem z innymi historycznymi budowlami zostanie odrestaurowany i przerobiony na pięciogwiazdkowy kompleks. W jego skład powinno wejść 13 luksusowych pokoi, recepcja, restauracja oraz kilka pomieszczeń konferencyjnych. Historyczne centrum będzie prawdopodobnie rozszerzone o nowy budynek hotelowy z 96 pokojami oraz „prywatnym skrzydłem" z 56 apartamentami. Jeżeli uda się projekt doprowadzić do końca, Ropica zmieni z całą pewnością swoją twarz.

Wymiana prawa jazdy

HAWIERZÓW (wak) – W ostatnim dniu grudnia br. kończy się ogólnokrajowa wymiana praw jazdy wydanych w terminie od 1. 7. 1964 do 31. 12. 1993 r. Urzędnicy wydziału transportu hawierzowskiego magistratu zachęcają, by nie zwlekać z wymianą. Obecnie nie ma kolejek, można więc złożyć wniosek o wymianę bez stresów. Do wniosku trzeba dołączyć kserokopię starego prawa jazdy oraz zdjęcie o wymiarach 35x45 mm. Udając się do urzędu trzeba mieć przy sobie dowód osobisty oraz prawo jazdy. Na wydanie nowych dokumentów trzeba czekać od 15 do 20 dni. Po odbiór nowego prawa jazdy trzeba się zgłosić osobiście, ponieważ urzędnik musi unieważnić dotychczasowy dokument.

Pytanie do:

MARKI SWIDEROVEJ, rzeczniczki Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie

Czy jest już jasna procedura pozyskiwania środków finansowych na wprowadzanie dwujęzycznego nazewnictwa w gminach, w których mieszka ponad 10 proc. obywateli należących do jednej mniejszości narodowej? Ilu gmin to dotyczy?

W województwie morawsko-śląskim dotyczy to 31 gmin w Karwińskiem i Frydecko-Misteckiem. Na wprowadzanie dwujęzycznych napisów w naszym województwie rząd przeznaczył 5 mln koron. Województwo zdecydowało, iż będzie pokrywać koszty wystawienia napisów dwujęzycznych dopiero po ich realizacji. Będą pokrywane same koszty, bez żadnych dotacji. Do sfinalizowania starczy, by gmina przedłożyła rozrachunek kosztów powstania i instalacji dwujęzycznych tablic, a wtedy kasa województwa jak najszybciej je pokryje. W przypadku województwa morawsko-śląskiego chodzi wyłącznie o gminy zamieszkałe przez mniejszość polską. **(mro)**

Pogoda

WTOREK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego, lokalne opady deszczu, w górach śniegu. Temperatury w nocy 5-1 st., w dzień 5-9 st. C. Wiatr zachodni 5-10 m, w porywach do 20 m na sek.

ŚRODA – Zachmurzenie umiarkowane, lokalne opady deszczu, w górach śniegu. Temperatury w nocy 5-1 st., w dzień 3-7 st. C.

Co z tą szkołą?

TRZYNIEC (hs) – Dalszym losom 2. PSP w Trzyńcu Tarasie było poświęcone spotkanie przedstawicieli Kongresu Polaków z wiceburmistrz Trzyńca **Miladą Hejmejovą**, które odbyło się w ub. tygodniu w trzynieckim ratuszu.

– *Pani Hejmejová zreferowała nam uchwałę rady miejskiej. Na moje pytanie, jakim stosunkiem głosów zadecydowano o poleceniu Samorządowi przyjęcia uchwały o połączeniu szkół, odpowiedziała, że nie wie, ponieważ nie była obecna na obradach* – przekazał „GL" przewodniczący Komisji Szkolnej i wiceprezes Rady Kongresu Polaków, **Tadeusz Wantuła**. – *Poinformowaliśmy ją, że z naszej strony akceptacji takiej decyzji nie ma. Przekazaliśmy jej swoje uwagi, dotyczące ewentualnego połączenia szkół. Umówiliśmy się na spotkanie w przyszłym tygodniu.*

O losie szkoły na Tarasie zadecyduje trzyniecki samorząd na swoim posiedzeniu 27 bm. W ub. tygodniu odbyły się już zapisy do 1. klasy. Do szkoły na Tarasie została zapisana szóstka przedszkolaków. To trochę mniej, niż się spodziewano. Według słów pani dyrektor **Jany Cienciałowej**, część dzieci została zapisana do szkoły na ul. Dworcowej, część do szkoły chrześcijańskiej, a niektóre również do czeskiej szkoły.

Niebezpieczne wiązania

BRUKSELA (mro) – Sezon narciarski w pełni, a tu Generalna Dyrekcja Zdrowia i Ochrony Konsumentów Komisji Europejskiej (DG SANCO) ostrzega instytucje konsumenckie wszystkich krajów członkowskich UE o ryzyku odniesienia poważnych obrażeń na skutek użytkowania wiązań narciarskich dostępnych na rynku. Komisję powiadomiły o fakcie władze W. Brytanii.

Zawiadomienie dotyczy wiązań narciarskich firmy Marker Demo, model M1 11.0 D, numer produktu 6778F1SE . Wiązania te są dołączane również do nart następujących firm: Apache Outlaws, Renons, Crossfires, Strykers oraz Moto Cross K2. Produkt pochodzi z Niemiec, skąd trafia do dystrybutorów w Irlandii i W. Brytanii. Wiązania stwarzają poważne ryzyko odniesienia obrażeń, uwalniają mocowania butów, które zaczynają przesuwać się w przód i w tył. Obrażenia mogą być rezultatem uwolnienia butów z nart.

Dodajmy, że brytyjskie władze przesłały ostrzeżenie za pomocą Rapid Alert System dla produktów nie żywnościowych (RAPEX). System ten umożliwia państwom członkowskim oraz Komisji Europejskiej błyskawiczną wymianę informacji o niebezpiecznych produktach i działaniach podejmowanych w celu usunięcia ich z rynku.

WAŻNE JEST HARMONIJNE POŁĄCZENIE IMIENIA I NAZWISKA

Sympatyczne, egzotyczne...

Jakub, Jan, Tomáš oraz Tereza, Adéla, Kateřina – to najpopularniejsze imiona, które rodzice nadali dzieciom urodzonym w ub. roku w całym kraju. W województwie morawsko-śląskim na pierwszych miejscach znalazły się imiona: Jan, Adam, Vojtěch oraz Tereza, Kateřina i Veronika. Ta tendencja utrzymuje się już od dłuższego czasu.

W rejestrach Urzędów Stanów Cywilnych w byłych powiatach karwińskim i frydecko-misteckim pojawiły się polskie imiona. A więc nie Anežka, ale Agnieszka, Marcin zamiast Martin, Józef zamiast Josef, Melania, a nie Melanie, lub Michał zamiast Michala.

Niektórzy rodzice przy wyborze imienia dla swojego potomka kierowali się oryginalnością. I tak na przykład w hawierzowskim szpitalu przyszły na świat – Rebecca, Stella, Gracie, Sara, Jessica, Noemi, w karwińskim – Oliver, Markus, Rachel, w trzynieckim – Saul, Beno, Kevin, Renifer i Alisa. W rejestrze USC w Boguminie pojawiły się – Vanesa i Nicolas. Rodzice coraz częściej decydują się także na nadanie swoim dzieciom dwóch imion. Statystykę Hawierzowa poszerzyli więc w roku 2006: Robin-Jiří, Jiří-Josef, Sebastian-Edward, Nela-Marie, Klara-Mia, Natálie-Charlota, Ema-Zoe, a Bogumina – Sarah-Jessica, Nicolas-Spiros, Natálie-Marie, Klaudie-Valerie oraz Adam-Josef. Najczęściej dwa imiona figurują tylko w dokumentach, w codziennych kontaktach używa się tylko pierwszego.

Rodzice, nadając imię dziecku, mogą korzystać z tzw. katalogu imion dostępnego w urzędach stanu cywilnego. – *Odmawiamy rejestracji, jeśli imię jest ośmieszające, nieprzyzwoite albo w formie zdrobniałej* – powiedziano nam w hawierzowskim USC. – *Nadając imię swojej latorośli, rodzice powinni pamiętać o tym, iż wyznacza ono dominującą cechę osobowości człowieka, który je nosi. Ważne jest też harmonijne połączenie imienia i nazwiska. Dobrze dobrane imię powinno ładnie brzmieć, łatwo się wymawiać, dawać możliwość miłych zdrobnień i jednocześnie pasować do człowieka dorosłego oraz nie prowokować do przezwisk. Zgodnie z tradycją, imię powinno wskazywać na płeć dziecka ze względów językowych (niektóre języki wymagają odmiany imienia przez przypadki). Jest to ważne także z powodów praktycznych, szczególnie dziś, kiedy w nazwiskach kobiet znikają tradycyjne przyrostki, wskazujące na płeć (-ová).*

Ciąg dalszy na str. 2

07018
9 771212 422027

tydzień
5 – 11 II 2007

■ Polski minister obrony, Radek Sikorski, po rozmowie z premierem Jarosławem Kaczyńskim podał się do dymisji. Według opozycji, prawdopodobnie wymuszone odejście jednego z najlepszych polskich ministrów jest „kompromitacją Polski".

■ Podczas ataku na polski konwój w Iraku zginął polski żołnierz. Jego śmierć zwiększyła do 24 liczbę Polaków, którzy ponieśli śmierć w Iraku od roku 2003.

■ Sekretarz generalny NATO, Jaap de Hoop Scheffer, oświadczył, że Sojusz chce w tym roku zrobić wszystko dla poprawy sytuacji w Afganistanie, co wiąże się ze zwiększeniem obecności wojskowej w tym kraju.

■ Szef południowokoreańskiego koncernu samochodowego Hyundai Motor, Czong Mong – ku, został skazany za defraudację finansów firmy na karę trzech lat pozbawienia wolności. Koncern ma zamiar wybudować fabrykę samochodów także w Noszowicach.

■ Palestyńskie ugrupowania Fatah i Hamas podpisały w Mekce porozumienie w sprawie utworzenia rządu jedności narodowej. W porozumieniu nie ma mowy o uznaniu państwa Izrael i respektowaniu wcześniejszych ustaleń pokojowych.

■ Z funkcji ministra spraw wewnętrznych i administracji RP zrezygnował nieoczekiwanie Ludwik Dorn. Jego następcą został dotychczasowy prokurator krajowy Janusz Kaczmarek. Dorn pozostał w polskim rządzie jako wicepremier.

■ Brytyjska policja aresztowała mężczyznę, który w ostatnich tygodniach rozesłał kilka listów – pułapek bombowych. Listy, eksplodując, zraniły sześć osób.

■ Izraelska policja rozpędziła tłum Palestyńczyków protestujących wokół meczetu Al-Aksa w Jerozolimie przeciwko pracom wykopaliskowym i budowlanym wokół Wzgórza Świątynnego. Rannych zostało ponad 40 osób.

■ Trójka polskich alpinistów zginęła w trakcie wejścia na alpejski szczyt Matterhorn.

■ Czeska policja oskarżyła wicepremiera i przewodniczącego KDU-ČSL, Jiřego Čunka, o przyjęcie łapówki. Senat, którego jest Čunek członkiem, wcześniej pozbawił go immunitetu.

■ W swoim wystąpieniu na międzynarodowej konferencji w Berlinie prezydent Rosji, Władimir Putin, ostro zaatakował USA za ich próbę hegemonii politycznej i gospodarczej na świecie.

■ Prezydent RC, Václav Klaus, odwiedził Karwinę, Czeski Cieszyn, Trzyniec i Ostrawę.

■ Klinika w austriackim mieście Linz oznajmiła, że istnieje podejrzenie, iż jedna z pacjentek cierpi na Creutzfeldt – Jacob chorobę, która uważana jest za ludzką odmianę choroby szalonych krów.

■ W najważniejszej międzynarodowej konferencji poświęconej światowemu bezpieczeństwu, tarczy antyrakietowej i polityce energetycznej, która odbywa się w Berlinie, nie uczestniczy żaden wysoki rangą polski polityk. Według polityków opozycyjnych, świadczy to o nieudolności i arogancji rządu premiera Jarosława Kaczyńskiego.

■ Testy DNA, którym poddał się wicepremier polskiego rządu i szef Samoobrony Andrzej Lepper, wykluczyły, iż jest on ojcem dziecka Anety Krawczyk. Krawczyk twierdzi, że do partii została przyjęta w zamian za seks z czołowymi funkcjonariuszami Ruchu.

■ Ponad stu polskich policjantów brało udział w akcji tłumienia zamieszek w stolicy Kosowa, Prisztinie. Demonstranci protestowali przeciwko planowi ONZ dla Kosowa. Podczas starć zginęły dwie osoby, a ponad 70 zostało rannych. **(M. B.)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

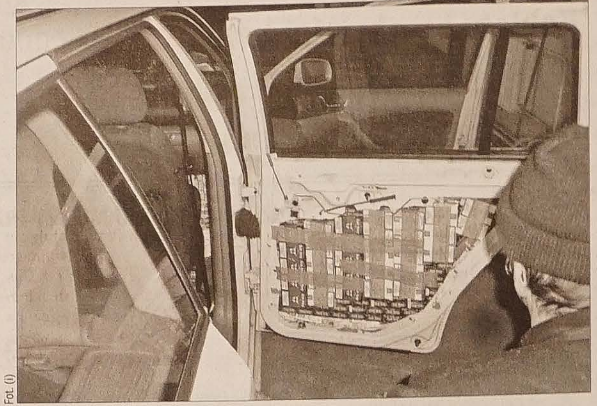

Fot. (I)

Tych papierosów włoskiemu przemytnikowi nie udało się przewieźć.

Tytoniowa kontrabanda

KOCOBĘDZ (mro) – Brygada lotna celników z Dyrekcji Celnej w Ostrawie pod koniec minionego tygodnia skontrolowała samochód škoda, w którym z Polski wjechał na terytorium RC obywatel Włoch. Kontrolę przeprowadzono poza przejściem granicznym na terenie gminy Kocobędz.

Ponieważ w bagażniku celnicy wykryli większą ilość papierosów niż dopuszczalna, postanowili przyjrzeć się dokładnie samochodowi... I rzeczywiście, papierosami wypełnione było nie tylko miejsce rezerwowego koła, ale nawet specjalnie przystosowane do tego celu wnęki konstrukcyjne auta. Po sprawdzeniu pojazdu celnicy zabezpieczyli 161 040 sztuk papierosów z ukraińską akcyzą, czyli 801 kartonów różnych marek. Włoch nie krył, że papierosy chciał korzystnie sprzedać w ojczyźnie. Straty budżetu państwa celnicy określili na 264 tys. Kc. Zarówno papierosy, jak i auto zostało zabezpieczone przez celników.

Na obrzeżach szybciej

CZ. CIESZYN (dc) – Kierowcy, których denerwowały ograniczenia prędkości jazdy na obrzeżach miasta, będą wkrótce zadowoleni. Dzięki monitorowaniu płynności ruchu udało się wytypować odcinki na drogach wyjazdowych, gdzie można będzie podnieść dozwoloną prędkość jazdy bez zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu. Chodzi o miejsca, w których nie ma praktycznie żadnych domów mieszkalnych, wobec czego limit prędkości 50 km/h, który dyktują tablice wjazdowe z nazwą miasta, może zostać podniesiony do 70 km/h. Chodzi m.in. o odcinek na drodze wyjazdowej do Karwiny od sklepu Mountfield czy na drodze wyjazdowej do Ostrawy w Stanisławicach – od restauracji „Na Wyrąbanej". Wiceburmistrz **Stanisław Folwarczny** podał, że w chwili obecnej czeka się już tylko na wykonanie i rozmieszczenie znaków drogowych. – *Po analizie sytuacji w ruchu drogowym na tych odcinkach zastanowimy się, czy zawnioskować podniesienie limitu prędkości w innych miejscach* – powiedział.

moim zdaniem
ELŻBIETY MYSZ[KI]

Coraz bardziej »europejsko«

Jeden z najbardziej wpływowych współczesnych myślicieli francuskich, **Edgar Morin**, nawołuje wszystkich Europejczyków do tego, żeby *myśleli Europą*. Cóż by to miało znaczyć?

Według mnie wypromowanie tożsamości europejskiej jest najdroższą kampanią reklamową na świecie. Co więcej, używając stworzonych na swoje potrzeby symboli, kampania ta odwołuje się do jakichś romantycznych wizji wspólnoty, dziedzictwa i korzeni. Europejskich, a jakże. To wspólne dziedzictwo, chociaż realne, teraz urasta do rangi religii niemal że.

Europa, na którą patrzy się przez pryzmat instytucji europejskich, jej politycznego centrum, jest jakimś wymyślonym, zupełnie nierzeczywistym obrazem, na który składa się zbiór symboli i mitów. Unia europejska oferuje nam, bez względu na przynależność narodową czy państwową, poczucie, że posiadamy coś wspólnego, „europejskiego", jak na przykład tą europejską „optykę" – specyficzne spojrzenie na świat (czy raczej: na resztę świata). W jaki sposób zjawiska tak młode i sztucznie utworzone, jak flaga europejska czy hymn europejski, mogą odwoływać się do wspólnego dziedzictwa Europejczyków? Powstała jakaś dziwaczna, romantyczna wizja Europy, której główną cechą musi być to, że jest nam wspólna.

Być może sprawiłam wrażenie, że jestem przeciwniczką Unii Europejskiej. To nieprawda (na tyle, na ile jestem tego pewna). Ale ten dziwny twór wpływa na coraz więcej sfer naszego życia, dlatego czasem zastanawiam się, czy może w pół drogi nie zmienią się cele albo środki, i czy kiedyś moje dzieci będą w większym niż ja stopniu czuć się Europejczykami?

myszka@glosludu[...]

Ratusz z nowym dachem

JABŁONKÓW (kor) – W najbliższych dniach zakończy się pierwszy etap remontu głównego budynku jabłonkowskiego ratusza, stojącego na skrzyżowaniu ulic Dukielskiej i Szkolnej. Podczas prac odnowiony został dach gmachu, a obecnie dobiega jeszcze końca remont biur i korytarzy ratusza.

Wiceburmistrz **Stanisław Jakus** poinformował naszą gazetę, że pierwszy etap remontu kosztował niespełna 3 mln Kc. Rekonstrukcja jednak jeszcze się nie kończy – władze miasta przewidują, że na całe przedsięwzięcie będzie trzeba wyłożyć ok. 10 mln Kc. Dlatego zwróciły się o dofinansowanie drugiego etapu rekonstrukcji (powinien się rozpocząć i zakończyć w tym roku) do Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie. Ten etap obejmie głównie wymianę wszystkich okien budynku.

– *To będzie kosztować kolejne [...] Kc. Na odnowienie elewacji będziemy musieli jeszcze poczekać. Jeśli [...] nam się zdobyć środki z województwa, tynki odnowimy w przyszłym roku, [...] trzecim etapie rekonstrukcji* – [...] Jakus.

Bakteria listerii w łososiach

Pod koniec ub. tygodnia w wędzonych łososiach sprowadzanych z Polski do RC wykryto chorobotwórcze bakterie listerii mopnocytogenes wywołujące chorobę szczególnie niebezpieczną dla osób z obniżoną odpornością – chorych na nowotwory i po przeszczepach nerek oraz dla kobiet w ciąży. Na groźną bakterię natrafili dziennikarze podczas przygotowywania rutynowego testu zakupionych w różnych sklepach wędzonych łososi. W jednej z nich liczba znalezionych bakterii listerii była kilkakrotnie wyższa od dopuszczalnej normy. Był to produkt niemieckiej firmy „Ocean Queen". Organy kontrolne nie tylko potwierdziły dziennikarskie odkrycie, ale znalazły bakterie w kolejnym łososiu – polskiej firmy „Almar". Oba produkty natychmiast wycofano z rynku, a o niebezpiecznym znalezisku poinformowano wszystkie kraje członkowskie UE.

W ostatnich miesiącach na listeriozę zachorowało w republice ponad 80 osób, a 14 z nich zmarło. To liczby kilkukrotnie wyższe niż średnie roczne z poprzednich lat. Objawy, które występują u osób zaatakowanych przez bakterię, mogą przybrać postać grypopodobną lub postać ciężkiej listeriozy (zapalenie wsierdzia, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych). Listerię leczy się antybiotykami. Śmiertelność wynosi od 30 do 60 proc. Przebycie listeriozy pozostawia prawdopodobnie trwałą odporność.

Na człowieka listerioza przenosi się poprzez żywność, głównie nie pasteryzowane mleko, surowy i gotowany drób, surowe mięso a także sery, lody, fermentowane surowe kiełbasy oraz surowe i wędzone ryby. Wśród podstawowych środków zmniejszających ryzyko skażenia żywności należy wymienić m.in. czyszczenie i odkażanie posadzek, kanałów ściekowych, urządzeń do schładzania i miejsc uboju zwierząt, gdyż listeria preferuje do rozwoju miejsca wilgotne oraz odpady organiczne. W gospodarstwie domowym należy wiedzieć, że bakteria nie rozwija się w temperaturze poniżej 2 st. C i powyżej 45 st. C, ginie natomiast w czasie obróbki cieplnej (gotowanie i pasteryzacja) i pod wysokim ciśnieniem.

(wak)

Sympatyczne, egzotyczne...

Dokończenie ze str. 1

System imienniczy nie jest systemem martwym. Co roku w książce pt. „[...]kie nadać mu imię" rejestrowane [...] nowe imiona. Decyduje o tym K[omi]sja Kultury Języka Komitetu Językoznawstwa Czeskiej Akademii Nauk w Pradze.

„GL" sprawdził też, jakie imiona obecnie nadawane w Polsce. Okazało się, że w ub. roku najpopularniejsze imiona damskie to: Helena, [...] Idalia, Kornelia oraz Marianna. [W] rankingu imion męskich prowadzą Jan, Konstanty, Stanisław, Wojciech, Fryderyk (w woj. śląskim – Wiktoria, Julia, Natalia oraz Jakub, Mateusz, Dawid).

ciekawostki

Największy samolot

Największy seryjnie produkowany samolot transportowy świata, An-124 Rusłan, przyleciał do Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Jego przylot zawsze wzbudza zainteresowanie fanów lotnictwa. Ich liczba zależy zwykle od tego, jak szeroko rozpropagowana jest informacja o tym, że na lotnisku pojawi się dany samolot. Zainteresowani wymieniają się informacjami, m.in. w internecie. Gdy w Pyrzowicach lądował An-225 Mrija – największy na świecie, istniejący w jedynym egzemplarzu samolot transportowy, zdolny przewieźć prom kosmiczny, fanowie przyjechali na Śląsk nawet z Gdańska. An-124 Rusłan to czterosilnikowy samolot transportowy, zbudowany w biurze konstrukcyjnym Antonowa. Z maksymalnym ładunkiem waży ok. 600 ton. Jego masa to trzecia część tej wielkości, pozostała część to ładunek i paliwo.

Msze w intencji

Tysiące chrześcijan w USA obchodziło w niedzielę tak zwaną Ewolucyjną Niedzielę. Specjalne msze odprawiane są w intencji teorii ewolucji, w przededniu rocznicy urodzin jej twórcy, Charlesa Darwina. Ponad dziesięć tysięcy chrześcijańskich duchownych podpisało otwarty list, który stwierdza, że ewolucja i dzieło boskiego stworzenia nie muszą się wzajemnie wykluczać. Akcję zorganizowano po raz pierwszy rok temu w odpowiedzi na coraz popularniejszy w USA koncept kreacjonizmu, lub jego współczesnej wersji, tak zwanego „inteligentnego projektu". Zgodnie z tą koncepcją, wynikającą z dosłownego rozumienia Biblii, Bóg stworzył człowieka w jego obecnej postaci w którymś momencie w ciągu ostatnich 10 tysięcy lat. Wierzy w to prawie połowa Amerykanów. Ponad jedna trzecia wierzy w ewolucję ale tylko taką, którą steruje ręka Boga.

Przyleciał bocian

Sporą sensację wywołał bocian, który pojawił się w Przemyślu i zaczął naprawiać gniazdo znajdujące się przy ulicy Jasińskiego. W ruch poszły aparaty fotograficzne, przyjechała regionalna telewizja i zgromadził się tłumek gapiów, gdyż widok bociana w lutym nie jest czymś zwyczajnym. Tym bardziej, że okoliczni mieszkańcy twierdzili, iż widzieli nawet parkę bocianów, po czym na gnieździe pozostał tylko jeden ptak, najwyraźniej szykujący sobie mieszkanie. Znany przemyski ornitolog przypuszcza, że jest to młody bocian, który zasiedlił pierwsze napotkane, ale nie swoje gniazdo. Nie można wykluczyć, że w marcu przyleci para „prawowitych właścicieli" gniazda i wyrzuci intruza. Na Podkarpaciu pierwszego bociana widziano najwcześniej 7 marca. Było to w ub. roku, w miejscowości Nakło, w gminie Stubno, którą od lat upodobały sobie te ptaki. Jest tam prawie [...] bocianich gniazd.

Dobre dla wina

Efekt cieplarniany, budzący coraz w[ięk]szy niepokój na całym świecie, okazał się być korzystnym dla winiarzy. Do takiego wniosku doszli naukowcy Instytutu Rolnictwa Uniwersytetu Florenckiego. Ich badania wykazały, że za sprawą postępującego globalnego ocieplenia słynne włoskie wina miały w minionej dekadzie wyjątkowo dobre roczniki. Zwłaszcza ekskluzywne Brunello di Montalcino – szlachetne czerwone wino z winogron szczepu Sangiovese uprawianych w rejonie miasteczka Montalcino w Toskanii, skorzystało w ostatnich latach na efekcie cieplarnianym. To jednak może być łabędzi śpiew włoskich win. Na dłuższą metę ocieplenie w połączeniu z malejącymi opadami deszczu grozi spustoszeniem słynnych włoskich winnic.

EXPO WE WROCŁAWIU MOŻE WYPROMOWAĆ CAŁY REGION EUROPY ŚRODKOWEJ

Jaka jest siła Wyszehradu?

Grupa Wyszehradzka (V4) jest nieoficjalną nazwą czterech środkowoeuropejskich krajów, Republiki Czeskiej, Węgier, Polski i Słowacji. Narodziny tej współpracy przypadają na początek lat 90. Głównym celem Grupy była współpraca z Unią Europejską i NATO w kwestii przystąpienia do struktur tych organizacji. Dziś wielu polityków zadaje sobie pytanie, jaki jest sens dalszego istnienia V4. Istnieje pogląd, że po wejściu w struktury unijne formuła ta się wyczerpała. Jest jednak wciąż wielu jej zwolenników.

Rozszerzenie NATO to wielki wspólny sukces państw sojuszniczych i kandydujących. Dzięki współdziałaniu w różnych dziedzinach Czwórka Wyszehradzka stała się też widoczna na tle innych kandydatów do członkostwa w UE. Atem w rękawie staje się nasza bliskość geograficzna i podobieństwo kulturowe, gospodarcze oraz wspólnota interesów, wynikająca z przynależności do tego samego regionu. Przed ugrupowaniem rysują się sfery działania, w których wspólnie można wiele dokonać. Najważniejsze z nich to ochrona środowiska naturalnego, infrastruktura, transport, energetyka i turystyka. Szczególne znaczenie wydaje się mieć wspólne działanie Czwórki w promocji naszego regionu. Ważne jest podjęcie wspólnych przedsięwzięć promocyjnych w krajach członkowskich UE, aby wspierać wizerunek państw wyszehradzkich.

Jedno ze spotkań prezydentów Grupy Wyszehradzkiej, Budapeszt 2003.

Fot. (i)

Istotnym elementem tej struktury jest współpraca w dziedzinie kultury. Cyklicznie odbywają się spotkania ministrów kultury Grupy Wyszehradzkiej. Ostatnie takie spotkanie miało miejsce w styczniu w Budapeszcie. Rozmawiano wtedy o przyszłości struktury i jej nadal ogromnej roli. Ministrowie kultury z Węgier, RC i Słowacji oficjalnie zadeklarowali poparcie dla kandydatury Wrocławia do organizacji wystawy EXPO 2012. Był to duży sukces polskiej delegacji. Jak głosi komunikat podsumowujący budapeszteńskie obrady, ministrowie z uznaniem przyjmują kandydaturę Wrocławia jako okazję do wypromowania całego regionu Europy Środkowej. W trakcie spotkania w Budapeszcie ministrowie odnieśli się również do kwestii będących przedmiotem debaty na forum Unii Europejskiej, takich jak np. przygotowania do Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego.

Jest faktem, że kraje V4 mają jeszcze ogromny dystans do nadrobienia wobec wysoko rozwiniętych państw Unii, takich jak np. Niemcy. Zapóźnienia gospodarcze stawiają Grupę Wyszehradzką jako całość zdecydowanie niżej, niż inne grupy państw (np. Benelux). Z drugiej jednak strony, gdyby brać pod uwagę tempo wzrostu gospodarczego, Grupa utrzymuje się na poziomie 30 proc. w stosunku do 9 proc. w przypadku Niemiec. Jest to duży potencjał, który możemy i powinniśmy wykorzystać.

Współpraca z sąsiadami jest na przykład żywotnym interesem Słowacji – od tego zależy dynamika rozwoju kraju. Ten kraj staje się też coraz bardziej interesującym terytorium dla inwestorów zewnętrznych. Przekonanie o sensie współpracy Wyszehradzkiej mają także politycy pozostałych państw Grupy. Nasze kraje – oprócz bogatego dziedzictwa kulturowego – łączy także wspólna historia. Jest wiele wynikających z niej problemów, z którymi musimy się uporać. Część z nich na swój sposób będą rozwiązywać poszczególne państwa, jednak sporo spraw lepiej i – co ważniejsze – skuteczniej można załatwić wspólnie.

ELŻBIETA MYSZKA

JUTRO SPOTYKA SIĘ KOMITET DO SPRAW MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

Tematem dwujęzyczne napisy

CZ. CIESZYN (ar) – Do zaolziańskich miast i gmin, w których dyskutuje się na temat wprowadzenia podwójnego nazewnictwa, należy również Cz. Cieszyn. Przypomnijmy, że z wnioskiem o wprowadzenie napisów w języku mniejszości narodowej musi, zgodnie z ustawą o gminach, wystąpić gminny komitet ds. mniejszości narodowych. Wniosek złożony zostaje do samorządu gminy, w której mieszka co najmniej 10 proc. obywateli danej narodowości.

Komitet ds. mniejszości narodowych przy czeskocieszyńskim samorządzie podał prośbę w tej sprawie już w połowie ubiegłego roku. Stało się tak na ostatniej sesji samorządu poprzedniej kadencji. Wtedy radni postanowili dyskusję na ten temat przesunąć na czas po wyborach. Sprawa stała się ponownie aktualna w nowej kadencji, członkowie samorządu nie muszą już jednak w tej sprawie zabierać głosu. Wynika to z ustawy.

Z budżetu państwa wydzielono na wprowadzenie dwujęzycznego nazewnictwa 5 mln Kc. Te trafią do poszczególnych gmin za pośrednictwem urzędu wojewódzkiego. – *Wszystko mamy przygotowane, stale jednak czekamy na opracowanie zasad przydzielania środków finansowych na ten cel poszczególnym gminom. Te powinien przygotować Urząd Wojewódzki* – poinformował w ub. tygodniu przewodniczący komitetu ds. mniejszości narodowych w Cz. Cieszynie, **Jan Branny**.

Kongres Polaków w RC wystosował w drugiej połowie stycznia do hetmana **Evžena Tošenovskiego** list z prośbą o szybkie opracowanie wspomnianych zasad. Rzeczniczka Urzędu Wojewódzkiego, **Šárka Swiderová**, powiedziała, że sprawa trafiła pod obrady rady wojewódzkiej w środę 7 lutego. Potwierdziła, iż województwo morawsko-śląskie ma do dyspozycji 5 mln Kc z kasy państwowej. – *Teraz jednak gminy muszą same definiować swoje potrzeby, ile napisów umieszczą i gdzie. Województwo zwróci im koszty, które poniosą w związku z wprowadzeniem dwujęzycznych napisów dopiero po ich realizacji* – dodała.

W jaki sposób ustosunkuje się do tej decyzji Cz. Cieszyn? – *Jak na razie nie mamy oficjalnej informacji ani z województwa, ani z Rady Kongresu Polaków. Komitet ds. mniejszości narodowych naszego miasta przygotował jeszcze w roku ubiegłym tłumaczenia nazw wszystkich ulic czeskocieszyńskich. Sądziliśmy, że to, ile ich otrzyma polską nazwę, zależne będzie od wysokości przyznanych nam pieniędzy. Teraz chyba będzie inaczej. Musimy podjąć decyzję, zresztą komitet schodzi się jutro, w środę 14 lutego, i będzie zajmował się tą sprawą*" – powiedział J. Branny.

Dodajmy jeszcze, że w czeskocieszyńskim Urzędzie Miejskim wprowadzono dwujęzyczne nazwy poszczególnych wydziałów już przed kilku laty. Tak samo przed znaczącymi obiektami w mieście znalazły się nazwy w czeskim i polskim języku. To wszystko było sfinansowane z kasy miejskiej.

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Wystawę twórczości T. Wratnego w Galerii Mánesa zwiedzać można jeszcze do 16 lutego.

W GALERII MÁNESA DOMU KULTURY W KARWINIE

Króluje twórczość regionalna

Galeria Mánesa Miejskiego Domu Kultury w Karwinie Nowym Mieście na rok bieżący zaplanowała szereg ciekawych wystaw. Nowy rok rozpoczął się od prezentacji twórczości **Tadeusza Wratnego**, która cieszyła się ogromnym powodzeniem. Następna wystawa pokaże obok obrazów i rysunków **Jiřego Šuhájka** również szkło dmuchane – raczej rzadki i niezwykły przedmiot prezentacji w naszym regionie.

Bardzo oczekiwaną będzie ekspozycja twórczości **Jakuba Spaňhela**, młodego malarza pochodzącego z Karwiny, na której znajdą się też dzieła nauczyciela artysty, **Milana Knížáka** – kontrowersyjnego twórcy, dyrektora Galerii Narodowej w Pradze. W maju pokazane zostaną fotografie **Pavla Hubenki**. A na czerwiec zaplanowano niespodziankę.

Po wakacjach Galeria Mánes przygotuje prezentację twórczości **Edgara Barana** – znanego karwińskiego artysty, członka Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC (wystawa odbędzie się z okazji jego jubileuszu życiowego). W październiku zastąpi go **Leszek Zbijowski** – absolwent ASP w Krakowie, obecnie prowadzący Pracownię Projektowania Komputerowego w Instytucie Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Następne wystawy poświęcone będą również regionalnej twórczości. Na listopad przypada Karwiński Salon – prezentacja karwińskich artystów i zaprzyjaźnionych gości. Tradycyjnie będzie to wystawa malarstwa, rzeźby, ceramiki, grafiki i rysunku.

Tegoroczny sezon wystawienniczy zamknie ekspozycja obrazów **Dagmar** i **Ivo Dostalów** z okazji ich jubileuszy życiowych.

Jak więc widać, tegoroczny plan Galerii Mánesa w zdecydowanej większości poświęcony jest twórczości regionalnej i na pewno zadowoli koneserów wszystkich rodzajów sztuki plastycznej.

(o)

O strzelnicach cieszyńskich

W 1795 r. powołano do życia Cieszyńskie Towarzystwo Strzeleckie (CTS), najstarsze i najdłużej istniejące na Śląsku Cieszyńskim. Swoją pierwszą siedzibę znalazło w parterowym domu, który pierwotnie służył jako domek ogrodowy ks. **Leopolda Jana Szersznika** przy obecnej ul. Michejdy w prawobrzeżnej części miasta nad Olzą. Towarzystwo obiekt najpierw dzierżawiło, a później przejęło na własność. Tor strzelecki biegł od budynku w kierunku północnym i kończył się kulochwytem za potokiem Bobrówka. W 1836 r. obiekt otrzymał piętrową dobudówkę lewego skrzydła w stylu klasycystycznym. W 1881 r. budynek zamknięto, natomiast CTS przeprowadziło się do nowo wybudowanego gmachu przy obecnej ul. Strzelniczej na lewym brzegu Olzy. Dom przy ul. Michejdy został w latach 2001 – 2002 poddany remontowi kapitalnemu. Obecnie służy jako dom mieszkalny.

Plany nowego budynku opracował **Gustaw Raimann**. W strzelnicy znajdowała się również restauracja, którą CTS dzierżawiło różnym osobom. Na przykład w 1913 r. wynajmował ją **Józef Zollner**. W gmachu był pokój posiedzeń, a wokół park oraz kompleks rekreacyjny, z którego w okresie międzywojennym korzystali przede wszystkim miejscowi Niemcy. Największą imprezą organizowaną przez Towarzystwo były coroczne ośmiodniowe Królewskie Strzelania do tarczy.

6 października 1945 r. w sali byłej strzelnicy rozpoczął swą działalność Teatr Cieszyński premierą sztuki Jaroslava Vrchlickiego „Noc na Karlsztejnie". W następnym roku teatr przeniósł się do hotelu „Piast". Od 7 listopada 1949 r. w obiekcie Strzelnicy rozgościł się Dom Pioniera, jako druga tego rodzaju instytucja w ówczesnej Czechosłowacji. W 1950 r. budynek trochę przebudowano. Po 1989 r. otwarto tutaj czynny do dzisiaj Ośrodek Kultury „Strzelnica".

CZESŁAW GAMROT

Pierwszy budynek Cieszyńskiego Towarzystwa Strzeleckiego stoi w polskiej części Cieszyna.

Zdjęcia: CZESŁAW GAMROT

Drugi budynek Cieszyńskiego Towarzystwa Strzeleckiego, obecnie w Cz. Cieszynie.

Raport Za Olzy

Polski system opieki zdrowotnej

Polska służba zdrowia nadal boryka się z licznymi problemami, prowadzone jednak sondaże wykazują, że w porównaniu z ubiegłymi laty ostatnio poprawia się wśród Polaków jej wizerunek, pacjenci przyznają, że zwiększyła się dostępność świadczeń zdrowotnych i leków. Niewątpliwie jednym z większych problemów istniejących w polskiej rzeczywistości jest zjawisko korupcji w ochronie zdrowia. Praktycznie codziennie media donoszą o kolejnych przypadkach podejrzeń o zachowania korupcyjne wśród lekarzy czy innych środowisk działających w ochronie zdrowia. Przed rokiem 1989 polski system opieki zdrowotnej był silnie scentralizowany, tak jak cała gospodarka. W latach 1945-1989 stworzono w Polsce rozwinięty system ochrony zdrowia, który odrzucił niektóre aspekty modelu radzieckiego. Przykładem mogą być prywatne praktyki lekarskie, które nigdy nie zostały formalnie zakazane, pozostały również, choć znacznie ograniczone, spółdzielcze i prywatne praktyki medyczne i dentystyczne. Okres transformacji ustrojowej w jaskrawy sposób uwidocznił negatywne strony systemu w zakresie funkcjonowania publicznej służby zdrowia. Już po kilku latach wprowadzono reformę zdrowia. Całkowicie niezależne i samorządne Kasy Chorych w liczbie 17 – po jednej w każdym województwie zwane kasami regionalnymi – oraz siedemnasta, Branżowa Kasa Chorych dla Służb Mundurowych, otrzymały za zadanie zarządzanie zgromadzonymi funduszami. Kasy Chorych nie sprawdziły się, dlatego w 2003 roku powołano do życia Narodowy Fundusz Zdrowia. Jest on obecnie instytucją ubezpieczenia zdrowotnego, która pełni funkcję płatnika. Usługi zdrowotne świadczą zakłady opieki zdrowotnej (publiczne i niepubliczne) oraz praktyki lekarskie, lekarsko-dentystyczne i pielęgniarskie. Głównym źródłem finansowania systemu jest ubezpieczenie zdrowotne w NFZ. Obywatele obciążeni są obowiązkową składką ubezpieczeniową stanowiącą 9 proc. dochodów osobistych, która odprowadzana jest do instytucji ubezpieczenia zdrowotnego (NFZ).

Obecnym ministrem zdrowia jest prof. **Zbigniew Religa**, będący autorem projektu reformy systemu opieki zdrowotnej. Minister cieszy się zaufaniem dużej części społeczeństwa, na co z pewnością miały wpływ jego osiągnięcia i popularność wśród Polaków jako lekarza. Jako kardiochirurg kierował on zespołem, który przeprowadził pierwszą w Polsce operację przeszczepu serca. Jest też inicjatorem akcji skonstruowania w pełni implantowalnej protezy serca (szerzej znanej jako *polskie sztuczne serce*).

Jednym z najpoważniejszych kłopotów, z którymi od zawsze boryka się polski system zdrowotny, są finanse. Kłopoty z finansowaniem szpitali są ostatnio tematem dyżurnym w polskich mediach. Całą Polskę zelektryzowały w ubiegłym tygodniu informacje o tym, iż komornicy przystąpili do zajmowania kont placówek medycznych. Pierwszą ofiarą firm windykacyjnych stał się Akademicki Szpital Kliniczny we Wrocławiu. Po dramatycznych apelach o pomoc odstąpiono od egzekucji długów kliniki, ale w podobnej sytuacji są szpitale w całym kraju. Pacjenci bardzo odczuwają też wysokie ceny lekarstw. Ceny wielu oryginalnych leków w Polsce są wyższe niż w innych krajach Unii Europejskiej. Dodatkowo, biorąc pod uwagę ograniczony zakres refundacji oraz trudności finansowe polskich pacjentów, dostępność do nowoczesnego leczenia w Polsce jest znacznie ograniczona.

Pomimo złej kondycji polskiego systemu opieki zdrowotnej, nastroje w społeczeństwie trochę się poprawiają, a działalność Ministerstwa Zdrowia jest już mniej krytykowana. Być może w niedługim czasie zacznie się zmieniać na lepsze. Pacjentom nie pozostaje nic innego, niż w to wierzyć, jest przecież prawdą, że najlepszym lekarstwem jest... optymizm.

W liczbach:

- Rocznie Narodowy Fundusz Zdrowia dysponuje kwotą ok. 33-35 miliardów złotych.
- Około 88 proc. badanych w sondażach Polaków uważa, że korupcja dotyczy przede wszystkim służby zdrowia.
- Wśród krajów Unii Europejskiej w Polsce, obok Łotwy i Litwy, jest najtrudniejszy dostęp do nowoczesnych leków.
- Ceny leków w Polsce są o ok. 30 proc. wyższe niż w Republice Czeskiej.
- Ponad 50 proc. pacjentów przyznaje, ze z powodów finansowych nie zawsze wykupuje wszystkie leki przepisane przez lekarza.

ELŻBIETA MYSZKA

Konkurs na ferie

Biblioteka Miejska w Cieszynie jest organizatorem konkursu „Bohaterowie baśni, podań i legend" w ramach akcji „Ferie z biblioteką 2007". Już tradycyjnie od 6 lat do zimowej akcji kulturalno-edukacyjnej włącza się także Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszynie. Mali czytelnicy zaolziańskich bibliotek mogą tworzyć prace plastyczne, które wezmą udział w konkursie. Wśród nadesłanych na konkurs prac, zgodnie z regulaminem, szczególnym uznaniem jurorów będą darzone te prace, które przedstawiać będą bohaterów podań i legend Śląska Cieszyńskiego. A jest ich sporo, jak choćby: cieszynianka, Trzej Bracia – założyciele cieszyńskiego grodu, zbójnik Ondraszek, otoczona złą sławą Czarna Księżna, czarownice, nocznice, utopce i wiele innych. Pragnieniem organizatorów jest bowiem, by uczestnicy konkursu uwzględnili tę część dziedzictwa przodków, która należy do folkloru ziemi cieszyńskiej, jakże barwnego i bogatego. O konkurs można pytać w miejscowych bibliotekach, stworzone prace zostaną zebrane i wysłane przez bibliotekarzy do Cieszyna.

– *Chętnie przywitamy prace dzieci z różnych bibliotek* – mówi dyrektor cieszyńskiej biblioteki, **Izabela Kula**. – *Celem akcji jest przecież między innymi integracja mieszkańców powiatu cieszyńskiego i Zaolzia. Chcemy zapewnić dzieciom i młodzieży twórczy wypoczynek w czasie wolnym od zajęć szkolnych, ale w naszym regionie ważne jest też kształtowanie poczucia tożsamości i przynależności kulturowej.*

Uroczysty finał konkursu plastycznego, wręczenie nagród oraz wernisaż wystawy pokonkursowej odbędą się 29 marca br. o godz. 10.00 w siedzibie Biblioteki Miejskiej w Cieszynie przy ul. Głębokiej. Realizowane przez bibliotekarzy konkursy, warsztaty regionalne i lekcje biblioteczne zachęcają do poszukiwania różnic i podobieństw, sięgania do tradycji i kultury własnego regionu, szacunku i przywiązania do swojego miejsca zamieszkania. **(em)**

ROZMOWA Z VĚRĄ FLASAROVĄ, EURODEPUTOWANĄ Z RAMIENIA PÓŁNOCNEJ LEWICY ZIELONYCH

Kobiety i mężczyźni bez stereotypów

Rok 2007 został proklamowany przez Unię Europejską „Rokiem równych szans". Dla kogo równych? Każdy z nas, mieszkańców Unii Europejskiej jest inny, każdy ma inne potrzeby i każdy, by miał równe szanse, musi mieć inaczej wyznaczoną linię startu. Przecież takiej równości nie sposób wprowadzić. Te i podobne pytania redakcja „GL" postawiła przed eurodeputowaną z ramienia Zjednoczonej Lewicy Europejskiej – Północnej Lewicy Zielonych, Věrą Flasarovą, członkinią Komisji ds. Kobiet i Równych Szans Parlamentu Europejskiego.

Pełna nazwa roku to „Równe szanse dla wszystkich". Rzeczywiście, w UE jest wiele narodów, narodowości, grup etnicznych, kulturalnych. I jak wyrównać ich szanse? To nie jest zadanie na jeden rok. To bieg na długi dystans. Z drugiej strony należy sobie uświadomić, że każdy z nas powinien mieć swoją szansę – i ten z jakimś handicapem, i ten pragnący uzyskać azyl w Unii, i starszy, i należący do mniejszości. Każdy powinien być przekonany, że ma prawo walczyć o tę swoją szansę. Trzeba być aktywnym. Podejście w rodzaju „należy mi się i nic po temu nie robię" prowadzi do nikąd. Wypracowanie każdej szansy coś kosztuje, nie tylko osobę zainteresowaną, ale i państwo, w którym ona mieszka. Unia dąży do tego, by być społeczeństwem sprawiedliwym. Opowiada się przeciw wszelkim formom dyskryminacji, którą zauważa w swoich krajach aż 64 proc. Europejczyków. Unia walczy ze starzeniem się populacji, ze stereotypem, iż emerytura równa się wyobcowanie społeczne, walczy o równouprawnienie kobiet...

Fot. MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Věra Flasarová jest autorką przyjętej przez Parlament Europejski rezolucji informacji nt. Dyskryminacji dziewcząt i kobiet w RC.

Dobrze, a więc na jakim poziomie unijnym kobiety mieszkające w RC mają zapewnione rzeczywiste równouprawnienie z mężczyznami?

Zacznijmy, że dość wcześnie w Czechosłowacji kobiety uzyskały prawo wyborcze, a z kwestii kobiecej nikt się nie wykręcał „sianem". Prawda, że środowiska były aktywizowane przez liderki i nie był to ruch ogólnospołeczny. Ideałem w równouprawnieniu jest połączenie życia zawodowego i rodzinnego, o czym mówi strategia lizbońska, zapewnienie wzrostu kwalifikacji oraz to, by kobiety mogły korzystać ze wszystkich tych oczywistych rzeczy, z których korzystają mężczyźni, jak np. życie sportowe czy kulturalne. Chodzi o to, by dzieciom stworzyć optymalne warunki rozwoju i aby korzystały z nich także matki samotnie wychowujące dzieci.

Drugim aspektem jest chęć do obrony ze strony samych kobiet. Wiele kobiet pracuje za połowę płacy mężczyzn na takim samym stanowisku. Kobiety boją się występować na drogę sądową, domagać się swoich praw, czy to w związkach zawodowych, czy to u pracodawcy. Dlatego że potrzebują pracy. Ten układ w RC nie jest zdrowy. Kobiety miałyby znać swoje prawa, umożliwiające im być obywatelem społeczeństwa w najszerszym słowa znaczeniu.

Popatrzmy za granicę RC, jak te sprawy są rozwiązywane. Europejki stanowczo broniące swoich praw dochodzą ich nawet przed Trybunałem Europejskim. A więc ważnym czynnikiem w równouprawnieniu jest oświata i działalność instytucji pomocy – pomagających prawnie, socjalnie, nawet organizujących opiekę nad dziećmi. Np. w Niemczech jest Uniwersytet dla Kobiet (oczywiście mogą na nim kształcić się również mężczyźni), na którym studentki mogą robić wyższe studia z dzieckiem w wózku, raczkującym czy w wieku przedszkolnym.

W tym pomagają też spontanicznie powstające „banki czasu", czyli bezpłatna wymiana usług między ludźmi w ramach wolnego czasu i legislatywa antydyskryminacyjna. Przypomnę, że w Szwecji przerwa w pracy na karmienie dziecka piersią jest czymś naturalnym...

To domena legislatywy gwarantującej mężom urlop rodzicielski czy zmienną opiekę nad dzieckiem. To wszystko pracodawca miałby wiedzieć i stosować. Nie, że ktoś sobie to wykrzyczy.

Co zatem mamy jeszcze w RC do zrobienia, by równouprawnienie stało się rzeczywistością?

Na szczęście jesteśmy w połowie drogi, a nie zupełnie na początku. Ale nie wolno się zatrzymywać. Społeczeństwo musi widzieć w kobietach ukryty potencjał. Najsłabszą pozycję kobiety w RC mają chyba na rynku pracy. Nasze kobiety nie sięgają po najwyższe funkcje nie tylko w polityce, gospodarce, życiu akademickim. O gremiach decyzyjnych ani nie wspomnę. Jeśli już mowa o reprezentatywności, to często mowa o niej tylko w kontekście list wyborczych partii politycznych. Teoretycznie miałoby to być 50:50 z tym, że kobiet jest w populacji zazwyczaj więcej niż mężczyzn. W krajach skandynawskich legislatywa stanowi, że w zarządzie zakładu musi być pół na pół kobiet i mężczyzn.

A np. w Norwegii rząd zdecydował o wprowadzeniu ustawowej 40-proc. reprezentacji kobiet w zarządach spółek akcyjnych... Ale u nas tego nie ma. Nie dziwiłabym się kobietom, które pod groźbą utraty pracy nie domagają się podwyżek. W końcu to kobieta musi coś włożyć do garnka, by nakarmić rodzinę... Jedna pensja zazwyczaj nie starczy na wyżywienie najmniej trzech osób.

I to właśnie są te warunki, które wymagają przeprac[illegible]nia. Elastyczny czas pracy, możliwość poświęcania się [illegible]dzinie, kariera bez ofiar z życia domowego. Zerwanie [illegible] stereotypem, że tylko mąż może zabezpieczyć finans[illegible] rodzinę. U nas pokutuje tradycyjna rola męża, pod[illegible] gdy w innych krajach przechodzi do przeszłości. Ten [illegible]reotyp należy złamać.

Teoretycznie rozwiązaniem jest małżeństwo partnerskie...

Partnerstwo jest konieczne, potrzebne i, niestety, jest k[illegible]stią wychowania od wczesnych lat dziecięcych nie tylko [illegible] rodzinie, ale i w szkole. Aby i chłopcy, i dziewczęta już [illegible] mieli równe szanse i byli równo traktowani.

A w czasie naszej rozmowy tysiące dzieci w szkołach czyta[illegible] podręczniki, w których czarno na białym stoi napisane, że podczas gdy tatuś poszedł zarabiać na chleb, mama smażyła kotlety...

To problem, na który eurodeputowani zwrócili uwagę [illegible] informacji nt. Dyskryminacji dziewcząt i kobiet w RC [illegible] dziedzinie wykształcenia. Programy nauczania są pisa[illegible] pod kątem chłopców i młodych mężczyzn. Wybór zawo[illegible] jest nadal jakby zdeterminowany płcią, tym, do czego [illegible] powszechnej opinii nadaje się kobieta, a do czego mężc[illegible]zna. Niestety, i pedagodzy są informowani o nadzwyczo[illegible]nych zdolnościach logicznych chłopców i... wrażliwo[illegible] dziewcząt. To są przesądy i z nimi też należy skończyć. [illegible] szkodliwość już jest uświadamiana w UE. Dlatego m.in. [illegible] tym roku w Wilnie powstanie druga instytucja UE po [illegible] Brukselą – Instytut Równych Praw Kobiet i Mężczyzn. [illegible] zadaniem będzie analizowanie położenia społecznego [illegible] płci i wyciąganie wniosków, podawanie inicjatyw na[illegible]szych rozwiązań nie tylko dla UE, ale i poszczególn[illegible] państw. Chyba lody puszczają...

Jest jeszcze jeden aspekt równouprawnienia – religia.

Tolerancja religijna jest szczytnym celem. Ale już nie [illegible] szczytnie społeczeństwo odnosi się do planowanego m[illegible]cielstwa, przerywania ciąży czy antykoncepcji – a prawo [illegible] kobiety mają pełne prawo decydować o swoim życiu. [illegible] kwestia, którą właśnie rozwiązujemy w Portugalii, akt[illegible] na jest też w Polsce. Wyrozumiałość i tolerancja w stosu[illegible] ku do kobiet, w takich krytycznych sytuacjach życiowy[illegible] jest niestety mała. Jednak w możliwościach społeczeństw[illegible] leży udzielenie im pomocy, pozbawienie ich strachu i [illegible] motnego wychowywania dziecka.

To także problem pewnego ostracyzmu wobec kobiet sing[illegible]

Tak, trzeba o tym mówić, bez dogmatów i rozdzierania [illegible]szat. Otwarte społeczeństwo demokratyczne musi opie[illegible] się na dialogu.

Dobrze, w takim razie, które państwo Unii jest najbardziej zbliżone do ideału równouprawnienia.

Kraje skandynawskie. Jest tam i prawodawstwo na [illegible] powiednim poziomie, kierowanie się gender main[illegible]amingiem (rozpatrywanie efektów końcowych decyzji [illegible] położenie kobiet i mężczyzn), a to od budżetu po bana[illegible] miejsca parkingowe dla kobiet. Są to kraje, gdzie spo[illegible]czeństwo jest już tak dojrzałe, że nie ma tam problemu [illegible] mąż, partner, mężczyzna był na urlopie macierzyńskim.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSN[illegible]

Najbardziej niemoralna i w sztuce, i w życiu jest bezmyślność.

Wojciech Kuczok

Nr 267

Memioła

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ◆ Materiały prosimy przesyłać pod adresem „GL" lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ◆ Numer zamknięto 9. 2. 2007

Komunikat

Osoby, które jeszcze nie miały okazji skorzystać z oferty Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego informujemy, że najbliższy wykład odbędzie się, jak zwykle, w pierwszy czwartek miesiąca, tj. 1 marca o godz. 16.00 w auli Gimnazjum Polskiego w Cz. Cieszynie. Referat Między dwoma światami: czeskim ateizmem a polskim katolicyzmem wygłosi dr Bohdan Małysz. Zapraszamy.

Koperty i książki

● Wspomnienia albańskiego tłumacza Kapuścińskiego ●

Do 1997 roku tłumaczyłem drobne nowałki, bardziej na potrzeby codziennej prasy. Przetłumaczyłem także *Latarnika* **Henryka Sienkiewicza** na kolumnę poświęconą noblistom. Chcę przez to powiedzieć, że do tego czasu nie miałem pojęcia o relacjach między autorem, wydawcą i tłumaczem. **Ryszard Kapuściński** zapowiedział, że przed wyjazdem z Polski da mi prawa autorskie. W maju 1997 roku znowu go odwiedziłem. Od razu zapytał o moją rodzinę, o bliskich w Albanii. Pamiętajmy, że był to straszny rok dla Albańczyków z upadek oszukańczych tzw. piramid finansowych. – *Ten młody premier robi dobre wrażenie, czy to prawda?* – zapytał o **Bashkima Fino**, który rządził niecałe cztery miesiące.

Zaprosił mnie do swojej pracowni na poddaszu. Biblioteka zajmowała wszystkie ściany – od podłogi do sufitu. Większej nie widziałem nigdy w życiu. Przy pożegnaniu dał mi kopertę. Druga koperta skrywała właśnie to: *This is to certify that Mr. Astrit Begiraj (...) is my sole agent in Albania authorized by me to represent all my copyrights concerning all my writing translated to Albanian language.* (...)

To prawda, miałem kłopoty z wydaniem *Cesarza*. Dałem rękopis szefowi pewnej fundacji, która wydawała sporo książek. Oczytany szef znał Kapuścińskiego z przekładów na angielski. Zabrał albańskiego *Cesarza* na urlop. Po powrocie powiedział mi, że po raz pierwszy przeczytał od początku do końca tekst przeznaczony do druku. Także do przekładu nie miał zastrzeżeń. Natychmiast zlecił sporządzenie umowy. – *Kiedy może wyjść książka?* – zapytałem niecierpliwie. – *Za trzy, cztery miesiące* – padła odpowiedź. Uszczęśliwiony powiadomiłem autora. Po upływie sześciu miesięcy poszedłem znowu do fundacji, powiedziano mi, że trzeba poczekać jeszcze trzy miesiące. O opóźnieniu także powiadomiłem autora. I tak, z kłamliwymi obietnicami, upłynęły ładne dwa lata. Aż do chwili, gdy dziekan Wydziału Języków Obcych na Uniwersytecie w Tiranie, *Nonda Vrfi* zaproponował mi wydanie czegoś z polskiej literatury. Opowiedziałem mu o swoich perypetiach z fundacją. Postanowiliśmy, że wydamy na własny koszt *Cesarza*, dzieląc się wydatkami po połowie. Książka ukazała się bardzo szybko. Trochę później do autora dotarły słuchy o moim „poświęceniu".

Sześć lat po opublikowaniu *Cesarza* Ryszard Kapuściński szuka mnie wzrokiem w holu krakowskiego hotelu Novotel wśród uczestników I Światowego Kongresu Tłumaczy Literatury Polskiej. Najpierw przywitał się z dwiema kobietami, później z wysokim Brazylijczykiem. Zobaczył mnie, zawołał po imieniu. Przywitaliśmy się serdecznie. W pewnej chwili wyciągnął z kieszeni kopertę, mówiąc: – *Za to, co zrobiłeś dla książki.* Na próżno się szarpałem, kilkakrotnie próbując mu ją oddać. W kopercie były pieniądze (znacznie więcej, niż wydałem na *Cesarza*). Od razu postanowiłem, że połowę ofiaruję koledze z mojego radia **Jaho Margjekajowi**, który przestał pisać, zniechęcony działaniami wydawców.

Astrit Begiraj

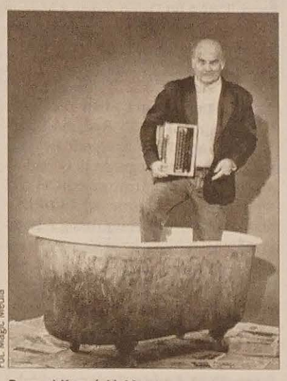

Fot. Magic Media

Ryszard Kapuściński

STEFAN SZÜCS

Wędryńskie ostatki

Ogłosiło PZKO słowem na papierze,
Że w Czytelni dziś ostatki,
Że się hurmem zbierzem.

Że zagrają muzykanci stare
śląskie tańce
I że każdy i do woli czego chce
zat ńczy!

Więc niech tańczą „lendra" starzy,
Aż im spotnią czoła.
Niech zatańczą w strojach śląskich
salą dookoła.

Niech zatańczą „lendra" młodzi!
Niech się go nie wstydzą.
Gdy im czas pobieli głowy,
Przekażą go wnukom.

Tak tańczyli nasi przodcy!
Czy tylko tańczyli?
Kiedy wyszli z kosą w pole,
Wszystkich zadziwili!

Kiedy ongiś babki nasze
Szły w żniwo żąć sierpem,
To w koszulkach prasowanych,
Odświętnie, ze śpiewem!

Więc zagrajże skrzypku z duszy,
Aż ci ścierpną palce,
Zagraj „lendry", zagraj polki,
Zagraj szumne walce!

Niech zatańczą śmigłe jodły
Z świerkami w Praszywej –
Wydzwonią im swojską dumkę
Strumyczki srebrzyste.

Niech zatańczą nasze gronie!
Gromy im zagrają!
Połączy je tęcza wkoło –
wstęgą wielokrasą.

Niech zatańczy chochlik z lustrem –
Temu przed oczyma,
Kto językiem jak toporem
Bliźnich ciąć zaczyna!

Niech zatańczy jedność bratnia,
Na sąsiedzkiej grzędzie
A sumienia spokój błogi
Muzyką wszem będzie!

Publikujemy fragment wiersza z listu nadesłanego przez **Rutę Kopeć** z Wędryni. Autorem tego okolicznościowego utworu jest jej nieżyjący od 1995 r. ojciec **Stefan Szücs**. Urodził się w 1905 r. w Abda Rendek na Węgrzech. Pomimo iż jego ojciec był Węgrem, a matka Morawianką, zdobył sobie w Wędryni, gdzie wyrastał od niemowlęctwa, opinię wielkiego Polaka. – *Dziadek podjął pracę w miejscowym folwarku* – pisze R. Kopeć. – *Wszyscy podchwytywali tutejszą mowę. Uczyli się jej szybko, babcia z dziadkiem tylko patrzyli, jak z dzieci robią się twardzi patrioci. Bo tatuś zaczął chodzić z braćmi i siostrami do polskiej szkoły, która została zbudowana w roku jego urodzenia.* S. Szücs od 10 roku życia udzielał się jako aktor w miejscowym zespole teatralnym, śpiewał w chórze. Szczególnie identyfikował się z tradycją ludową regionu, wychowując dzieci w poszanowaniu pieśni i strojów śląskich. Wiersz *Wędryńskie ostatki* napisał w 1965 r.

● Pochodzący z Chorzowa poeta i prozaik (m.in. powieści *Gnój, Widmokrąg*) Wojciech Kuczok wydał ostatnio zbiór esejów filmowych *To piekielne kino*. Z opublikowanego na ten temat wywiadu w „Rzeczpospolitej" przynosimy garść opinii. ●

Sztuka to prawda i myśl

O szczerości i udawaniu

Nieudolność jest dla mnie grzechem drugorzędnym wobec nieszczerości. Literacka grafomania to nie jest dzienniczek pensjonarki pisany przez nią samą ku pokrzepieniu dojrzewającej duszy. Grafomania zazyna się wtedy, kiedy to przykładowe dziewczątko pisze „Dziennik pensjonarki", a więc gra siebie przed sobą samą. Nieszczery, ale błyskotliwy warsztatowo reżyser, udający mądrzejszego od siebie, jest moim wrogiem. Reżyser próbujący powiedzieć rzeczy istotne, nawet w nieudolny artystycznie sposób, skutecznie zaprasza mnie do rozmowy.

O prawach autora

Artysta ma prawo wracać do tematów, które są dla niego najważniejsze, ma prawo się powtarzać, tworzyć autorskie palimpsesty, właściwie nawet ma prawo przez całe życie opowiadać tak samo o tym samym. Czy ktoś ma pretensje do **Imre Kertesza** o to, że nie umie pisać o niczym innym niż doświadczenie Auschwitz? Za tę swoją wybitną wtórność dostał jak najsłuszniejszą Nagrodę Nobla.

O swoim pisaniu

Oczywiście również jestem wzorcowym przykładem neurotyka, wszystko, o czym piszę, ma na celu zażegnanie codziennej trwogi życia. To się ładnie zapętla: gdyby nie wieczna trwoga, nie mógłbym pisać, gdybym zaś nie mógł pisać, zapewne oszalałbym; piszę wyłącznie ze strachu.

O nieprzyzwoitości

Zniosę na ekranie światy najbardziej nawet bezecne, jeśli unosi się nad nimi myśl reżysera, który je wykreował. Z tą myślą chcę się wadzić, jej się przyglądać. Najbardziej niemoralna i w sztuce, i w życiu jest bezmyślność.

O śmierci artysty

Zdarza się, że artysta umiera w człowieku i szlus. Nic się nie da zrobić, można najwyżej przez resztę życia udawać przed światem, że nic się nie stało i odcinać kupony od tego, czego się zdążyło dokonać. To nie jest kwestia wieku, metabolizmu, zdrowia. Talent czasem po prostu obumiera. Dotyczy to zwłaszcza tych twórców, którzy bez reszty oddają się natchnieniu, czekają na iluminacje, a potem tworzą rzeczy genialne zupełnie jednorazowo. Ale przecież nie możemy kazać takiemu twórcy pogodzić się z tym, że już jest skończony. **Opr. (k)**

ANTONI KROH

Bratanki (6)

(Esej ze zbioru „O Szwejku i o nas")

Mniej więcej od czasu Wiosny Ludów, z różnym natężeniem i w różnym tempie, narody „niehistoryczne" przeistaczały się w „historyczne". W 1918 roku większość spośród nich dobiła się państwowości. Wytyczenie między nimi sprawiedliwych, niepodważalnych granic, uwzględniających racje gospodarcze, historyczne i etnograficzne wszystkich zainteresowanych stron było niemożliwe. Terytoria mieszane pod względem narodowościowym stanowiły regułę, kryteria historyczne stały w sprzeczności z etnicznymi. Zrodziło to liczne konflikty, niewygasłe po dziś dzień.

Po drugiej wojnie światowej państwa Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej, których wzajemne stosunki jeszcze przed kilkoma laty pełne były spraw spornych, budzących silne emocje, zostały odgórnie zintegrowane jednym systemem gospodarczym i militarnym. Pociągało to za sobą próby unifikacji świadomości społecznej narodów o odmiennych, często sprzecznych tradycjach, mających wobec siebie niewygasłe pretensje. Zabrano się do tego z wielką energią. Na przykład Węgrom usiłowano przebudować świadomość, głosząc świątek i piątek, że ich kultura byłaby niczym bez wpływów słowiańskich. Irracjonalne naciski wywołują irracjonalne reakcje, i tak mój węgierski przyjaciel jako gimnazjalista demonstracyjnie wyszedł z kina, gdy na ekranie zespół Mazowsze śpiewał *Kukułeczkę*, a że pociągnął za sobą kolegów, była z tego gromka afera. Niwelacja podobnych nastrojów w znacznym stopniu nastąpiła, ale przecież nie ma się co oszukiwać, pół wieku to zbyt mało, by kwestię tę całkowicie zepchnąć w przeszłość – dawny podział na narody „historyczne" i „niehistoryczne" raz po raz daje o sobie znać. Jesteśmy uwarunkowani historią i nie ma co tego faktu ignorować, tylko spojrzeć na rzecz z pewnego dystansu – to znaczy nie wypierać się swoich uczuć i odruchów, ale dodać do nich rozsądek i szczyptę poczucia humoru.

Kwestia psychicznej ojczyzny, chociaż trudna do zdefiniowania, przecież istnieje. Moją psychiczną ojczyzną są nie tylko tereny, na których rozgrywa się *Trylogia*, *Pan Tadeusz* i wiele innych książek, które we mnie wrosły, ale i Słowacja; parę lat dzieciństwa spędziłem w Bukowinie Tatrzańskiej, oglądałem Tatry z jednej strony i bardzo pragnąłem zobaczyć je z drugiej. Słowacja była dla mnie tajemniczym przedłużeniem Podhala, przebogatą krainą, istniejącą głównie po to, aby nasi wspaniali zbójnicy mieli gdzie rabować. Wspominam dzisiaj z uśmiechem to spojrzenie dziecka, ale może dzięki niemu wchodziłem później z taką radością w słowacki język, a później zacząłem tłumaczyć słowacką prozę. Mam prawo nazwać się przyjacielem Słowaków i miłośnikiem ich kultury, a przecież śmieszy mnie, cóż na to poradzę, gdy bohaterowie filmu kostiumowego, arystokraci z *Pustelni parmeńskiej* na przykład, mówią po słowacku; robi to na mnie wrażenie, jak gdyby ordynat Michorowski wyznawał Stefci swą gorącą miłość gwarą podhalańską.

Obecne różnice między dawnymi narodami „historycznymi" a „niehistorycznymi" to fascynujący temat, niekiedy tragikomiczny, niekiedy patetyczny i groteskowy zarazem, nietknięty przez etatowych naukowców i mocno drażliwy, czyli coś dla prawdziwego smakosza. Trudno orzec, gdzie opracowanie takiego tematu wywołałoby żywsze reakcje – czy wśród intelektualnej elity narodu, który zaledwie sto pięćdziesiąt lat temu był w porównaniu z sąsiadami pariasem, a teraz ich „doścignął i prześcignął", ale proces ten nie zdążył jeszcze ucukrować się w psychice zbiorowej, czy też w narodzie, który przed wiekami stanowił europejską potęgę, a obecnie tworzy niewielkie państwo, zaś z mocarstwowości pozostały mu tylko wspomnienia, fumy i ziomkowie z obcym obywatelstwem? Kto bardziej się przestraszy o swoje ukochane mity? Jakie polityczne argumenty wyciągnie, byleby tylko nie podejmować istoty sprawy, przecież w gruncie rzeczy drobnej? Pisząc to, czuję się jak pies z bajki arabskiej, który położył się w poprzek gościńca, aby badać ludzkie charaktery – kto ominie, a kto kopnie. To wspaniałe, że jestem akurat Polakiem, gdyż u nas kwestia ta przedstawia się najciekawiej; syndrom bijącego i bitego, kompleksy niższości i wyższości tak misternie splotły się ze sobą tworząc tak niesamowitą grupę Laokoona, że tylko stanąć i podziwiać. Mamy wspaniałe tradycje obrony polskości przed zaborcą i pochodzące z tej samej epoki tradycje zgoła „odmienne". Przykład pierwszy z brzegu – z wielką czcią wspominamy dzieci z Wrześni bite za to, że uparcie modliły się po polsku; a iluż obywateli Najjaśniejszej Rzeczypospolitej było bitych za to, że modlili się nie po polsku? Dzieci również – łemkowskie, żydowskie. Bite nie odgórnie, skutkiem obcych knowań lub wrednej polityki, jak to się często mówi dla wygody, lecz oddolnie, zupełnie oddolnie... I to wcale nie tak dawno temu...

Jeśli odsuniemy na bok licznie nasuwające się zastrzeżenia i przyjmiemy XIX-wieczny podział na narody „historyczne" i „niehistoryczne", a mówiąc inaczej – na wyzyskujące i wyzyskiwane, to uderzy nas fakt, że Polacy stanowili naród wyzyskujący i wyzyskiwany jednocześnie. Co więcej, oba te aspekty znakomicie współistniały w zbiorowej mentalności i nikogo to nie dziwiło. Fakt, że polskość była miażdżona, a nie dała się zmiażdżyć, bo stał za nią potężny kulturalny dorobek, a w jej obronie zdobywaliśmy się na największe ofiary, znany jest każdemu i stanowi przedmiot naszej dumy. Pozostaje do stwierdzenia drugi fakt z tej samej dziedziny – mianowicie, że Polacy wobec Ukraińców, Białorusinów i Litwinów byli narodem wyzyskującym. Niepodobna wymienić tutaj wszystkich przyczyn, dla których trudno nam jeszcze dziś przyjąć ów fakt do wiadomości, ale dopóki się z tą kwestią psychicznie nie uporamy, słowa: *Litwo! Ojczyzno moja!* brzmieć będą odrobinę dziwnie. *(Cdn.)*

Telewizja

WTOREK 13 LUTEGO

■ TVP 1

5.45 Eko-Europa (mag.) **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Teletubisie (s. anim.) **9.00** Domowe przedszkole **9.30** Lippy and Messy (j. ang. dla dzieci) **9.35** Ferie z Jedynką **10.05** Szkoła złamanych serc (s.) **10.55** Dwie strony medalu (s.) **11.45** Agrobiznes (mag.) **12.00** Wiadomości **12.10** Moda na sukces (s.) **12.55** Klan (s.) **13.25** Plebania (s.) **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.15** Sąsiedzi (s.) **14.40** Receptury klasztorne - Kwasek mogileński **15.00** Wiadomości **15.10** Grzyby - trzecie królestwo (pr. austral.) **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Na celowniku (mag.) **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Przeczucie zbrodni (film kanad.) **21.55** Sprawa dla reportera **22.25** Z refleksem **22.50** Misja specjalna (mag.) **23.20** Sfora (film pol.) **0.15** Wielka wsypa (film pol.).

■ TVP 2

5.30 Statek miłości (s.) **7.20** Rodzina wspólnota **7.40** Magiczny autobus (s.) **8.05** Na dobre i na złe (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **10.55** Święta wojna (s.) **11.25** Sąsiedzi (s.) **11.50** Magnum - Kobieta na plaży (s.) **12.40** Allo, Allo (s.) **13.10** Dzieciaki przed kamerą **13.35** Pokochaj mnie i moje dzieci (s.) **14.10** Supertalent **15.10** Dr Quinn (s.) **16.00** Panorama **16.15** M jak miłość (s.) **17.10** Z Dwójką bezpieczniej **17.20** Dlaczego **17.40** Dolina Kreatywna Co słychać? **18.15** Zorro (s.) **18.45** Panorama **19.10** Biznes **19.30** Jeden z dziesięciu **20.05** M jak miłość (s.) **21.05** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.00** Panorama **22.45** Chicago (film USA) **0.40** Jak długo karmić piersią? (pr. ang.) **1.25** Roby Lakatos (koncert) **2.15** Audiotele noc zagadek

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Zaolzie (mag.) **8.20** Serwis ekonomiczny **8.24** Przegląd prasy **8.45** Schlesien Journal **9.12** Przegląd prasy **10.00** Żyjące morze - Dzika rafa koralowa (film kanad.) **10.53** Serwis kulturalny **11.00** Władcy Majów (film USA)

CHICAGO
Film muzyczny, USA/Niemcy 2002, 115 min
TVP 2, wtorek 13. 2., godz. 22.45
Reżyseria: Rob Marshall
Występują: Renée Zellweger, Catherine Zeta-Jones, Richard Gere, Queen Latifah, John C. Reilly.

Rok 1924. W jednym z chicagowskich klubów nocnych początkująca piosenkarka Roxie Hart zazdrośnie obserwuje występ uwielbianej przez tłumy Velmy Kelly. Marzy o wielkiej karierze, którą obiecał jej kochanek, Fred Casely. Gdy po spędzonej razem nocy mężczyzna zapomina o danym słowie, Roxie strzela do cynicznego kochanka. Choć jej mąż próbuje wziąć winę na siebie, kobieta trafia do więzienia. Tej nocy zostaje również aresztowana Velma Kelly, oskarżona o zabójstwo męża i siostry. Obie panie czeka proces, który może się zakończyć wyrokiem śmierci.

DZIEWCZYNY Z KALENDARZA
Komedia, Wielka Brytania 2003
POLSAT, wtorek 13. 2., godz. 21.00
Reżyseria: Nigel Cole
Występują: Helen Mirren, Julie Walters, John Alderton, Linda Bassett, Annette Crosbie, Philip Glenister, Ciarán Hinds.

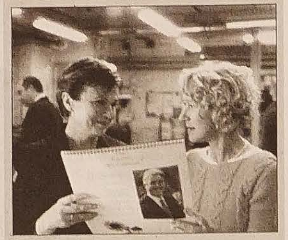

Film o przyjaźni kilku kobiet, zwyczajnych gospodyń domowych z małego miasteczka w Yorkshire. Mąż jednej z nich umiera na białaczkę, co sprawia, że wszystkie się jednoczą i zgodnie wyrażają chęć udziału w niezwykłym przedsięwzięciu wydania kalendarza, w którym wystąpią nago, a cały dochód z jego sprzedaży przeznaczą na szpital. Wieść o tym wydarzeniu wzbudza zainteresowanie brytyjskich i amerykańskich mediów. Jednak to niespodziewane wejście w świat sławy ma także skutki uboczne przyjaźń kobiet zostaje wystawiona na ciężką próbę.

11.45 Serwis ekonomiczny **12.00** Magazyn majsterkowicza **13.00** Telekurier **14.00** Żyjące morze - Dzika rafa koralowa (film kanad.) **15.00** Władcy Majów (film dok.) **16.10** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.50** Relacje (pr. ekonom.) **17.00** Plus minus **17.50** Aktualności **18.12** W regionie **18.15** Aktualności **18.25** Raport z akcji - Magazyn o tematyce policyjnej i strażackiej **18.45** Encyklopedia „Solidarności" **19.00** Zbliżenia filmowe **19.20** Bliżej natury **19.45** Trening z mistrzem **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Telekurier **20.55** Trzeci wymiar **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.45** Sportowy wieczór **23.10** Ostatnie dni sław Anwar as Sadat (film USA) **0.05** Plus minus **0.45** Trzeci wymiar **1.15** Plus minus **1.25** Telekurier **1.50** Ostatnie dni sław Anwar as Sadat (film USA).

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! **6.50** Sidła miłości (s.) **8.00** Halo! Kasa! **8.55** Roseanne (s.) **9.25** Rodzina zastępcza (s.) **10.00** Sekret Laury (s.) **11.00** Dharma i Greg (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Sidła miłości (s.) **12.55** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Rodzina zastępcza (s.) **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **17.00** Gra w ciemno **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** Piękna i geniusz (s.) **21.00** Dziewczyny z kalendarza (film ang.) **23.25** Boston Public (s.) **0.25** Nasze dzieci **1.25** Magazyn sportowy **3.25** Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Śpiewanki **9.05** Teleranek **9.15** Klocki (dla dzieci) **9.30** Jesteśmy z Chorwacji **9.45** Bedřich Smetana **10.00** Wiadomości **10.05** Eden (dok.) **11.00** Talk show Jana Krausa **11.40** Uwięzieni za żelazną kurtyną (cykl dok.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **14.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) **14.25** 13 komnata Michaeli Kudláčkovej **15.00** Wiadomości **15.05** Oczarowanie (s.) **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Nauka jest zabawna (pr. cykl.) **16.55** „Tykadlo" **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dom to zabawa (poradnik) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.56** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Super wulkan 1/2 (dok.) **21.00** Wszystko party (talk show) **21.45** Dziennik Ostrawiaka **22.00** Główny podejrzany (s.) **23.45** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.00** Polityczne spektrum **0.30** Polityczne morderstwa **1.20** Mieszkać - to sztuka **1.45** Simpsonowie (s. anim.) **2.05** AZ-kwiz **2.30** Ally McBeal.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Reporterzy TVC **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** Auto Moto Revue **12.30** Cud (dok.) **12.55** Boisko 7 (dla dzieci) **15.05** Świat książek (mag.) **15.20** Planeta Nauki **15.40** Dołącz do nas (pr. publ.) **15.55** Rodzina, szkoła i ja (mag.) **16.10** Nie poddawaj się (pr. publ.) **16.30** Segregacja odpadów **16.40** Poradnik zdrowotny **16.55** MŚ 2007 Szwecja (transmisja) **18.10** Diagnoza **18.30** Musicblok (mag.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Angielski - Ekstra **19.30** Simpsonowie (s. anim.) **19.55** MŚ 2007 Szwecja (transmisja) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Piękne zguby (talk show) **22.00** Sześć stóp pod ziemią (s.) **22.55** Klub dokumentalny: Mój kraj Syjon **23.55** Andriej Tarkowski (dok.) **0.45** Michalis Kakoyannis (dok.) **1.45** Sabotaż **2.10** Sztuka chrześcijańska na Morawach **2.35** Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Straż przybrzeżna (s.) **9.20** W cudzym ciele (film niem.) **11.10** To morderstwo, napisała (s.) **12.05** Gliniarz i prokurator (s.) **12.55** Nieziemska miłość (s.) **13.50** JAG (s.) **14.40** Świat według Bundych (s.) **15.10** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **16.05** Veronica Mars (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kobra 11 (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.15** Kryminalne zagadki Miami (s.) **22.10** 112 (pr. cykl.) **22.45** Requiem dla dziewczynki (film czes.) **0.35** Brygada ratunkowa (s.) **1.50** Szybka wygrana **2.50** Talk show.

■ PRIMA

6.30 Mała Rusałka (s. anim.) **7.00** St. Tropez (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.50** Płomienie namiętności (s.) **9.45** Dzika kotka (s.) **10.45** Lekarz z gór (s.) **11.45** Więzy rodzinne (s.) **12.50** Pomoc domowa (s.) **13.20** Krok za krokiem (s.) **13.50** Sinan Toprak (s.) **14.55** Kameleon (s.) **16.00** Diagnoza morderstwo (s.) **16.45** W imię prawa (s.) **17.35** Extra (mag.) **18.00** 5 kontra 5 (pr. roz.) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Prima TV **18.50** Minuty regionu **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.25** Extra (mag.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Top 10 **22.30** Closer (s.) **23.30** Nowojorscy gliniarze (s.) **0.25** Chwile grozy (film USA) **2.20** Zapytaj o przyszłość.

ŚRODA 14 LUTEGO

■ TVP 1

5.45 Wójt Roku 2006 - sylwetki **6.00** Kawa czy herbata? (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Teletubisie (s. anim.) **9.00** Domisie - Gaduła telefoniczna (dla dzieci) **9.30** Lippy and Messy (j. ang. dla dzieci) **9.35** Ferie z Jedynką **10.05** Szkoła złamanych serc (s.) **10.50** Pan Fasola - Złota rybka: Wynalazca (s.) **11.15** Agroliga 2006 **11.45** Agrobiznes (mag.) **12.00** Wiadomości **12.10** Moda na sukces (s.) **12.55** Klan (s.) **13.20** Plebania (s.) **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.15** Szansa na życie - Starszy opiekun (s.) **14.30** Raj **15.00** Wiadomości **15.10** Trend'owaci **15.30** Bliżej natury: Natura 2000 **16.00** Moda na sukces (s.) **16.50** Kapitan Paszke - W samotnym rejsie dookoła świata **17.00** Teleexpress **17.20** Na celowniku (mag.) **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Miłosna obsesja (film USA) **21.55** Miłość w przejściu podziemnym (film pol.) **23.00** Polacy **23.40** Z refleksem **0.00** Program firmowy (pr. public.) **0.15** Piknik pod Wiszącą Skałą (film austral.) **2.10** Trufle z Richerenches (pr. franc.) **2.25** Kapitan Paszke - W samotnym rejsie dookoła świata.

■ TVP 2

5.25 Statek miłości (s.) **7.20** Znaki czasu (mag.) **7.40** Magiczny autobus **8.10** Na dobre i na złe - Zawodowa pułapka (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **10.55** Święta wojna - Zakochani (s.) **11.25** Sąsiedzi - Zimowy sen (s.) **11.50** Magnum - Tropikalne szaleństwo (s.) **12.45** Allo, Allo (s.) **13.15** Dzieciaki przed kamerą **13.40** Pokochaj mnie i moje dzieci (s.) **14.10** Europa da się lubić **15.10** Dr Quinn (s.) **16.00** Panorama **16.15** M jak miłość (s.) **17.15** Karino - Niebezpieczeństwo (s.) **17.45** Program lokalny **18.10** Panorama **18.15** Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Pedros Cup Bydgoszcz **19.30** Jeden z dziesięciu **20.05** M jak miłość (s.) **21.05** Muzyczne historie miłosne (pr. pol.) **22.00** Panorama **22.40** Korespondent **23.10** Za dziesięć minut północ (film USA) **0.55** Piękna impreza: mundial i korupcja (film dok.) **1.40** Audiotele - noc zagadek.

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Kalejdoskop regionalny Częstochowa **8.45** Telewizyjny Uniwersytet Trzeciego Wieku **9.00** Transmisja z posiedzenia Sejmu RP **16.10** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.50** Informator KZK GOP **17.00** Plus minus **17.50** Aktualności **18.12** W regionie **18.15** Aktualności **18.25** Nasz reportaż **18.50** Vsechno klape - wszystko gra **19.00** Ślązaków portret własny **19.30** Na trójce (mag.) **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Telekurier **20.55** Trzeci wymiar **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.45** Sportowy wieczór **23.10** Patrol 3 **23.40** Reportaż **0.05** Plus minus **0.50** Trzeci wymiar **1.20** Plus minus **1.30** Telekurier **1.55** Reportaż **2.20** Patrol 3.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.50** Sidła miłości (s.) **8.00** Halo! Kasa! **8.55** Roseanne (s.) **9.25** Rodzina zastępcza (s.) **10.00** Sekret Laury (s.) **11.00** Dharma i Greg (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Sidła miłości (s.) **12.55** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Rodzina zastępcza - Prawdziwy mężczyzna (s.) **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **17.00** Gra w ciemno (pr. rozryw.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** Świat według Kiepskich - Rachunek sumienia (s.) **20.35** Zakochani (film pol.) **22.55** Daleko od noszy - Znana twarz (s.) **23.25** Kochankowie z internetu (s.) **23.55** Pasjonaci (s.) **0.25** Dziewczyny w bikini (quiz) **2.25** Nocne randki.

ZAKOCHANI
Film romantyczny, Polska 2000
POLSAT, środa 14. 2., godz. 20.35
Reżyseria: Piotr Wereśniak
Występują: Magdalena Cielecka, Bartosz Opania, Beata Tyszkiewicz, Katarzyna Figura, Jan Frycz, Cezary Pazura, Paweł Wawrzecki.

Zosia nie ma problemów ze zdobywaniem wielbicieli - natura obdarzyła ją darem łamania męskich serc i dziewczyna skwapliwie z niego korzysta. Kolejną ofiarą uwodzicielki jest bogaty przedsiębiorca, Alfred Bobicki. Choć ten ulega urokowi Zosi, ją coraz bardziej interesuje inny mężczyzna. Dziewczyna chce jednak wybadać, czy nowy obiekt zainteresowania jest wystarczająco zamożny. Nie przypuszcza, że Mateusz jest jej męskim odpowiednikiem, utrzymankiem polującym na bogate, spragnione czułości kobiety.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Piękne miasta **9.30** Niesamowity świat rekordów i ciekawostek **10.00** Wiadomości **10.0**[illegible] Do rany przyłóż (film USA) **11.45** Polinezja: Tahiti, wyspa wiecznej miłości **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Ćwiczmy z TVC **13.40** Dom - to sztuka **14.05** Wędrująca kamera (s. dok.) **14.30** Bananowe rybki (talk show) **15.00** Wiadomości **15.05** Nie mam pracy (poradnik) **15.30** Hobby magazyn J. Bohdalovej **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Złote rączki **16.40** Labirynt (dla dzieci) **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.5**[illegible] Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Pod pokrywką (mag.) **18.4**[illegible] Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.56** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Saga rodu Forsythów (s.) **21.0**[illegible] List do ciebie **21.55** Na tropie (mag. krym.) **22.20** Piękne miasta (pr. cykl.) **22.45** Wiadomości, prognoza pogody, sport **22.55** Losowanie Sportki i Szansy **23.00** Musicblok (pr. muz.) **23.2**[illegible] Losowanie Szczęśliwej 10 **23.30** Jo[illegible] (s.) **23.55** Chłopaki w akcji **0.15** Moda - Ekstrawagancja - Maniera **0.40** Simpsonowie (s. anim.) **1.00** AZ-kwiz **1.**[illegible] Oczarowanie (s.) **2.20** Super wulkan

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.**[illegible] Piękne zguby **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **9.55** MŚ 2007 Szwecja (transmisja) **11.10** Armin Del[illegible] (dok.) **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** W kondycji (mag.) **12.20** Obiektyw (mag.) **12.55** MŚ 2007 Szwecja (transmisja) **14.00** Exit [illegible] Ból **14.20** Czy mnie zechcecie? (mag.) **14.35** To może spotkać również was dziecko **14.50** Teleturniej dla dzieci **15.15** Wszędzie dobrze, w domu najlepiej **15.30** Zoo Liberec **15.50** Europa dziś (mag.) **16.15** Odyseja kosmiczna (dok.) **17.05** Pryzmat (mag.) **17.25** [illegible] **17.50** Sedno **18.00** Kosmopolis (mag.) **18.30** Sabotaż (mag.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Angielski dla najmłodszych **19.15** Język hiszpański **19.30** Simpsonowie (s.) **19.**[illegible] Ćwiczmy z TVC **20.00** Ten nasz czeski charakter **20.30** Urlop **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.25** Valmont (film fr.-br.) **23.40** Spadająca doniczka **0.05** Nocny klub filmowy: Przeciw[illegible] (film koprod.) **2.10** Panorama muzyki XX wieku **2.50** Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Straż przybrzeżna (s.) **9.20** Ballada o La[illegible] Whipple (film USA) **11.05** To morderstwo, napisała (s.) **12.00** Gliniarz i prokurator (s.) **12.50** Nieziemska miłość (s.) **13.50** JAG (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **16.05** Veronica Mars (s.) **1**[illegible] Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kobra 11 (s.) **18.30** U[illegible] (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Dirty Dancing (film USA) **2**[illegible] Na własne oczy (pr. publ.) **23.15** N[illegible]ny kurs (s.) **0.05** Cień anioła (s.) **1**[illegible] Szybka wygrana **2.15** Talk show.

■ PRIMA

6.30 Mała Rusałka (s. anim.) **7.00** [illegible] Tropez (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.50** Płomienie namiętności (s.) **9.45** Dzika kotka (s.) **10.45** Lekarz z gór (s.) **11.50** Więzy rodzinne (s.) **12.55** Pomoc domowa (s.) **13.25** Krok za krokiem (s.) **13.55** Sinan Toprak (s.) **14.55** Kameleon (s.) **16.00** Diagnoza morderstwo (s.) **16.45** W imię prawa (s.) **17.35** Extra (mag.) **18.00** 5 kontra 5 (pr. roz.) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Prima TV **18.50** Minuty regionu **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.25** Extra (mag.) **20.00** Lotnisko (s.) **21.15** Niesamowite losy (s. dok.) **22.15** Kości (s.) **23.15** Nowojorscy gliniarze (s.) **0.10** Synowie szeryfa (film USA) **2.10** I-music **2.**[illegible] Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

Nekrologi

W głębokim żalu pogrążeni podajemy krewnym, przyjaciołom i znajomym smutną wiadomość, że dnia 8. 2. 2007 w wieku 76 lat zmarła nasza Ukochana Matka, Teściowa, Babcia

śp. KORNELIA KARCZMARCZYK

zamieszkała w Cierlicku. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 13 lutego 2007 o godzinie 13.00 z kościoła katolickiego w Cz. Cieszynie Alejach na cmentarz w Cierlicku. W smutku pogrążona rodzina.

GL-088

Spoczywaj w Panu
boś w Panu żyła!
Duszy twej życia
śmierć nie skończyła.

Dotknięci bolesną stratą zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 11. 2. zmarła w wieku 88 lat nasza Kochana Mama, Babcia, Ciocia i Teściowa

śp. ZUZANNA KLUZOWA

z Gródku. Ostatnie pożegnanie odbędzie się w czwartek 15. 2. o godz. 13.30 w kościele w Gródku. W smutku pogrążona rodzina.

GL-090

Co w teatrze

SCENA POLSKA – TRZYNIEC: Wieczór kawalerski (13, godz. 19.00, grupa TRP);

SCENA CZESKA – VRATIMOV: Yerma (13, godz. 18.00, grupa A);

▲ **KARWINA**: Yerma (14, godz. 19.00, grupa A).

Co w kinach

KARWINA – Centrum: Holiday (13, 14, godz. 17.45); Życie na podsłuchu (13, 14, godz. 20.00); **Reflex**: Asterix i Wikingowie (13, 14, godz. 17.00, 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Fimfárum 2 (13, 14, godz. 15.30); Prestiż (13, 14, godz. 17.45, 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Obsługiwałem angielskiego króla (13, 14, godz. 17.30); Klątwa (13, 14, godz. 20.00); „Zimní vila" (13, godz. 14.00); **CZ. CIESZYN – Central**: „Pravidla lží" (13, 14, godz. 19.00); **CIESZYN – Piast**: Ryś (13, 14, godz. 14.30, 17.00, 19.30; 14, godz. 22.00); Szeregowiec Dolot (13, godz. 10.00); X-Men: Ostatni Bastion (13, godz. 11.30).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 19.00, nie: 18.30.

Co w terenie

NYDEK – zarząd MK PZKO zaprasza na bal ostatkowy 17. 2. od godz. 19.00 do Domu PZKO. Do tańca przygrywa Czesław Pomykacz.

MILIKÓW PASIEKI – MK PZKO oraz MSz koszarzyskiej szkoły zapraszają na Tradycyjny Bal do Domu PZKO w sobotę 17. 2. o godz. 19.00. Do tańca przygrywa L. Pyszko.

WIERZNIOWICE – MK PZKO zaprasza na bal do Domu PZKO 17. 2. od godz. 19.00. Do tańca przygrywa „Sonata" Wiesława Farany, w programie wystąpi „Flash Desk" z Zabłocia.

CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza na wykład 13. 2. o godz. 17.00. Na temat specjalnych technologii budownictwa ziemnego i ich zastosowania w infrastrukturze transportu (drogi, koleje) w okolicy Cieszyna po obu brzegach Olzy mówić będzie inż. Zygmunt Rakowski, CSc.

ŻUKÓW DOLNY – Biblioteka i Ośrodek Kultury zapraszają 14. 2. o godz. 15.00 na wykład RNDr Evy Holubowej pt. „Stres".

BYSTRZYCA – MK PZKO zaprasza na tradycyjny bal w piątek 16. 2. o godz. 19.00 do Domu PZKO.

SUCHA GÓRNA – MK PZKO zaprasza na „Świniobicie" 17. 2. o godz. 16.00 do sali Domu Robotniczego. Przysmaki ze świeżej wieprzowiny i program estradowy chórzystów z „Suchej", zapewniony.

KARWINA SOWINIEC – MK PZKO zaprasza na bal ostatkowy 17. 2. o godz. 19.00 do świetlicy. Do tańca przygrywa „Nogol Band".

KARWINA DARKÓW – MK PZKO zaprasza 16. 2. o godz. 19.00 do lokali Domu Zdrojowego na bal PZKO. Przedsprzedaż miejscówek (kolacja) 13. 2. w świetlicy Koła w godz. 16-17. Do tańca przygrywa „Sonata" oraz „Wega". Tradycyjna loteria , w programie pokaz tańców towarzyskich.

KARWINA RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 13. 2. o godz. 16.00.

Oferty

MK PZKO NAWSIE OFERUJE MIESZKANIE do wynajęcia w Domu PZKO w Nawsiu 3+1, powierzchnią 75 m². Inf. Marian Waszut 737 584 035.

GL-085

Wystawy

OŚRODEK DOKUMENTACYJNY KONGRESU POLAKÓW w RC, Komenskiego 4, Cz. Cieszyn: do 27. 4. wystawa „Wydawnictwa jubileuszowe polskich szkół i przedszkoli na Zaolziu". Czynna po-pt: 8-15.

GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO, BIAŁA GALERIA: do 25. 2. wystawa fotografii Kazimierza Suchanka „Bliscy memu sercu". Czynna po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.

▲ **WIELKA GALERIA**: 17. 2. o godz. 17.00 wernisaż wystawy Ivany Durstinowej – „Każdy mamy swego anioła". Czynna do 25. 3. po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.

SALA MUSAION, Hawierzów, Dělnická 14: do 28. 2. wystawa „Znane osobowości czeskiej nauki i techniki". Czynna wt-pt: 9-17; so: 9-13; nie: 13-17.

SALA MÁNESA, DK Karwina: do 16. 2. wystawa Tadeusza Wratnego „Kolory czarnej ziemi". Czynna wt, pt: 9–17; so: 10–18.

FOYER MIEJSKIEGO DOMU KULTURY, tř. Osvobození, Karwina: do 28. 2. wystawa fotografii Jerzego Franka i Romana Janusza z ziemi na samym końcu świata – Kamczatki „Zagubiony świat". Czynna wt-pt: 9-17; so: 10-18.

SALA WYSTAW w Karwinie, rynek Masaryka 10: 20. 2. wernisaż wystawy „Motocykl duży-mały, każdy w sobie coś ma". Czynna do 21. 10. wt-pt: 9-17; so: 9-13; nie: 13-17.

SALA WYSTAW W JABŁONKOWIE, rynek Mariański 14: wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie: stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów".

DOM DZIECI I MŁODZIEŻY, Masarykova tř. 958, Orłowa Lutynia: do 9. 9. wystawa „Drukarstwo na Śląsku Cieszyńskim". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Co za Olzą

ODDZIAŁ MUZEUM USTROŃSKIEGO „ZBIORY MARII SKALICKIEJ", ul. 3 Maja 68, Ustroń Brzegi: 14. 2. o godz. 16.00 spotkanie z Kazimierzem Kaszperem oraz promocja jego książki „Zioła na kamieniu"; 22. 2. o godz. 16.00 spotkanie z Jerzym Pustelnikiem „Mont Blanc (nie) dla wszystkich – ilustrowane przeźrocza, wspomnienie z wyprawy wysokogórskiej; do marca wystawa z cyklu „Twórcza Obecność Polaków na Zaolziu". Bronisław Firla – malarstwo, rysunek, poezja i Zbigniew Kubeczka – ekslibris. Czynne codziennie w godz. 11-16.

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 13. 4. wystawa „Cieszyńskie rody – Buzkowie". Czynna po–śr, pt: 8–18; so: 9–15.

ŚLĄSKI ZAMEK SZTUKI i PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ul. Zamkowa 3, Cieszyn: do 4. 3. wystawa „Najlepsze Dyplomy Projektowe 2005/2006", sala ekspozycyjna Oranżerii. Czynna po-nie: 10-17.

GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja 11, Bielsko–Biała: 15. 2. o godz. 18.00 wernisaż wystawy „Muzeum luxusu" oraz spotkanie z gruppą Luxus. Czynna do 4. 3. wt-nie w godz.: 10-18.

Z redakcyjnej poczty

Popołudnie wspomnień

Od czasu, kiedy w średniosuskiej Polskiej Szkole Ludowej po raz ostatni rozdano świadectwa i ukończyła ona swoją działalność, minęło blisko trzydzieści lat. Niemniej jednak pamięć o niej trwa wśród jej wychowanków.

Poprzedniczką szkoły ludowej była założona w 1852 roku wyznaniowa Polska Szkoła Ewangelicka, zamieniona później na publiczną. W niej uczyły się dzieci w ojczystym języku polskim, w odróżnieniu od istniejącej już wcześniej szkoły przy tamtejszej parafii katolickiej, gdzie uczono „po morawsku". Ponieważ 155. rocznica rozpoczęcia w ewangelickiej szkole nauki przypada na 18 lutego br., parafia Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. i Miejscowe Koło PZKO postanowiły z tej okazji urządzić wspólną wieczornicę w Domu Zborowym przy ulicy Budovatelů 3, gdzie pod tym samym dachem – na piętrze – ma swoją siedzibę także Koło.

Wieczornica odbędzie się w niedzielę 18 lutego 2007 o godz. 15.00. Organizatorzy zapraszają wszystkich, którzy pragną powrócić wspomnieniami do swych szkolnych lat. Będzie okazja do zadumy i refleksji, a także doznań artystycznych ze słuchania muzyki w wykonaniu rodzinnej orkiestry smyczkowej państwa Danelów. O.O.

Fot. KAZIMIERZ SANTARIUS

Drewniane szczątki, żałosny ślad po wiatraku – dziele Adolfa Swaczyny – na olbrachcickich Pasiekach.

Nie oparł się Cyrylowi

Jeden z najstarszych wiatraków w Olbrachcicach, które doczekały czasów obecnych, legł niedawno pod naporem huraganu Cyryl. W latach 20. ub. wieku wybudował go w przydomowym ogrodzie na prawym brzegu rzeczki Kocobędzki w dolnej części osady Pasieki **Adolf Swaczyna**, wykorzystując swoje wszechstronne uzdolnienia konstruktorsko-rzemieślnicze.

Wiatrak uniezależnił jego rodzinę od usług renomowanego młynarza, a także stał się dla niej niewielkim źródłem dochodu. Odtąd bowiem poniektórzy mieszkańcy Pasiek nie musieli się już z niewielką ilością ziarna przeznaczonego na przemiał fatygować aż do centrum wsi, gdzie stał duży młyn Krainy, napędzany wodą ściągniętą korytem Młynki ze Stonawki. Wiatrak Swaczyny był do ich dyspozycji.

W okresie powojennym wiatrak otrzymali w spadku córka i zięć konstruktora, **Stefania** i **Emanuel Palowscy**, którzy korzystali z niego aż do lat siedemdziesiątych. Odtąd ten charakterystyczny obiekt stał na swoim miejscu unieruchomiony niczym posąg – pomnik przeszłości i świadectwo myśli technicznej swego budowniczego.

W około dwa lata po tym, jak ojcowiznę opuściła owdowiała, sędziwa córka Adolfa Swaczyny, przenosząc się do syna **Bronisława** (notabene ojca trójki utalentowanych muzycznie synów, o których niejednokrotnie już pisaliśmy, i kapelmistrza „Náladički"), wiatrak jakby na złość nowym, obcym właścicielom posesji poddał się siłom przyrody i dokonał żywota. (s)

KOŚCIÓŁ ŚW. WALENTEGO W PRZYBORZE

Czeka na zakochanych?

PRZYBOR (mro) – Nie w dalekich krajach, ale w Przyborze, czyli ok. godziny jazdy samochodem z Cz. Cieszyna, położony jest kościół św. Walentego wybudowany w 1596 roku. Pierwotny drewniany kościółek wystawiła tu **Dorota Bremel** wspólnie z synem Walentynem. W trzydzieści lat później sanktuarium zostało spalone przez wojska **Mansfelda** W miejscu zgliszcz wystawiono nową drewnianą świątynię, która przeszła do rąk ojców pijarów. Niestety, i ta spłonęła.

Jednak do dziś, w odrestaurowanej i oddanej do użytku wiernym w 1996 roku świątyni, można podziwiać dzieła z oryginalnego inwentarza, a to między innymi posrebrzany relief na głównym ołtarzu z historią życia św. Walentego datowany na rok 1596. Wnętrze kościoła dekorują obrazy religijne **Ignacego Raaba** i **F.I. Leichera**. Zwracają uwagę rokokowe ławy kościelne oraz ambona z XVIII wieku. Kościół jest zabytkiem pierwszej klasy.

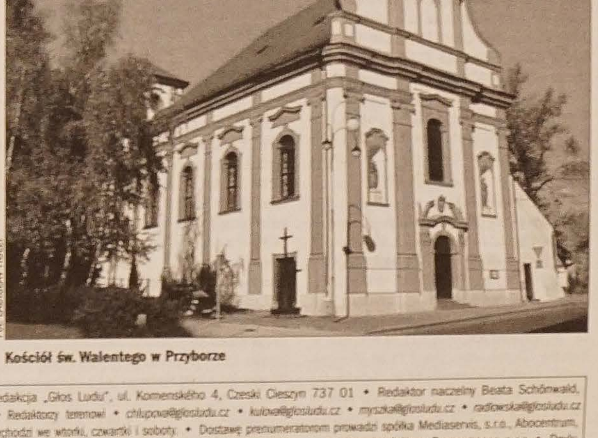

Fot. LADISLAV HOLLÝ

Kościół św. Walentego w Przyborze

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

Głos Ludu

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikora@glosludu.cz • Redaktor sportowy bittmar@glosludu.cz, 596 612 346 • Redaktorzy terenowi • chlupcova@glosludu.cz • kulova@glosludu.cz • myszka@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 • zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz • reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

TV Polonia

WTOREK 13 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domisie **9.00** Rodzina – wspólnota (rep.) **9.15** Ojczyzna polszczyzna **9.30** Salon kresowy - Na Łyczaków gdy wyliziesz... (dok.) **9.50** III Międzynarodowy Festiwal Piosenki im. Anny Jantar **10.35** Historia opozycji - Mała stabilizacja (dok.) **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Cierpienie ciała i duszy (rep.) **12.55** Galeria malarstwa polskiego **13.05** Sportowy tydzień **13.35** Wiedźmy (s.) **14.30** Kalendarz Polski (dok.) **15.25** Mój Dekalog - Bibiana Mossakowska **15.50** Domisie **16.15** Magazyn Medyczny **16.30** Klan (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Ring (talk-show) **17.55** Po emisji... **18.00** Dzika Polska (dok.) **18.30** Zbliżenia **19.00** Polacy w Londynie – Londynem (rep.) **19.15** Marceli Szpak dziwi się światu **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Polska racja (public.) **21.05** Kochaj mnie (dok.) **21.30** Na chwilę **22.00** Warto rozmawiać **23.00** Tamtego 1989 roku - Nowy układ (dok.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **23.53** Sport Telegram **24.00** Klan (s.) **0.20** Dzika Polska (dok.) **0.50** Zbliżenia **1.15** Marceli Szpak dziwi się światu **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Polska racja (public.) **2.55** Kochaj mnie (dok.) **3.20** Na chwilę **3.45** Warto rozmawiać **4.40** Tamtego 1989 roku - Nowy układ (dok.) **5.10** Mój Dekalog - Bibiana Mossakowska **5.35** Polacy w Londynie – Londynem rep.).

ŚRODA 14 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole **9.00** Wierzę, wątpię, szukam **9.25** Zaproszenie **9.45** Dubidu (quiz muz.) **10.40** Z archiwum IPN (mag.) **11.10** Sąsiedzi, w grupie raźniej (dok.) **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Polska racja **13.05** Kochaj mnie (dok.) **13.30** Na chwilę **13.55** Po emisji... **14.00** Wieczór z Hanną Banaszak „Miłość Ci wszystko wyznaczy" **14.50** Tamtego 1989 roku - Nowy układ (dok.) **15.15** To jest temat – Pustelnik **15.30** Zaolzie **15.45** Nasze ręce **16.10** Laboratorium XXI wieku (mag.) **16.35** Klan (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Oto jest pytanie (s.) **17.40** Wierzę, wątpię, szukam **18.05** Porozmawiajmy o przyszłości (rep.) **18.30** Polonusi w Europie - Dotyk czasu (rep.) **18.55** Sąsiedzi, w grupie raźniej (dok.) **19.15** Tajemnica szyfru Marabuta **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Wieści Polonijne **21.05** Zakręcony tydzień (widowisko) **21.50** Polskie krajobrazy - Szczecin - brama na świat **22.05** Egzamin z życia (s.) **23.00** Polacy **23.40** Panorama **0.05** Klan (s.) **0.25** Oto jest pytanie **0.50** Porozmawiajmy o przyszłości („Prowincjonalia" - Września 2007) (rep.) **1.15** Tajemnica szyfru Marabuta **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Wieści Polonijne **2.55** Zakręcony tydzień (widowisko) **3.40** Polskie krajobrazy - Szczecin - brama na świat **3.50** Egzamin z życia (s.) **4.35** Pamiętaj o mnie **4.55** Polonusi w Europie - Dotyk czasu (rep.) **5.15** Polacy.

CZWARTEK 15 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik – Misie **9.00** Raj (mag.) **9.25** Ostoja **9.50** Zacisze gwiazd - Zofia Czerwińska **10.15** Oto jest pytanie **10.40** Porozmawiajmy o przyszłości („Prowincjonalia" - Września 2007) **11.05** Zbliżenia **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Wieści Polonijne **13.05** Egzamin z życia (s.) **13.50** Duże dzieci (talk-show) **14.30** To jest temat - Pamiętnik Rutki Laskier **14.45** Polacy **15.30** Kto śpiewa, żyje bardziej (rep.) **15.45** Budzik – Misie **16.10** Ja i moje życie - Nie jestem waszą własnością **16.30** Złotopolscy (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Oto jest pytanie **17.40** Raj (mag.) **18.05** Ostoja **18.30** Z herbem w nazwisku - Lubomirski herbu Śreniawa (mag.) **19.00** To jest temat - Pamiętnik Rutki Laskier **19.15** Lis Leon **19.30** Wiadomości **20.05** Plebania (s.) **20.30** Z daleka, a z bliska **21.20** „Klub kawalerów" (teatr TV) **22.40** A dobro Polski? **23.30** Panorama **23.50** Biznes **24.00** Złotopolscy (s.) **0.25** Oto jest pytanie **0.50** Palce lizać (mag.) **1.15** Lis Leon **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Z daleka, a z bliska **3.15** „Klub kawalerów" (teatr TV) **4.35** Z herbem w nazwisku - Lubomirski herbu Śreniawa (mag.) **5.10** A dobro Polski?

PIĄTEK 16 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole **9.00** Tylko Kaśka - Polowanie na Andrzeja **9.30** Jest takie miejsce - Góra Sieradowicka i okolice **9.50** Bzik kulturalny (mag.) **10.15** Oto jest pytanie **10.40** Poranek z muzyką - Mieczysław Karłowicz **11.10** Polonusi w Europie - Dotyk czasu (rep.) **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Polska na weekend **13.05** Hity satelity **13.20** Polacy w Londynie – Londynem (rep.) **13.35** „Klub kawalerów" (teatr TV) **14.55** A dobro Polski? **15.45** Domowe przedszkole – Zapusty **16.10** Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic (rep.) **16.20** Nowa tradycja - Rybka i Przyjaciele **16.30** Złotopolscy (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Święta wojna - Brad Dworniok **17.40** Codzienna 2 m 3 (s.) **18.10** Zdarzyło się - Mikołaja Iwanowa Przypadki na Wschodzie **18.35** Bzik kulturalny (mag.) **19.00** Hity satelity **19.15** Wielka podróż Bolka i Lolka **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Polska na weekend **21.05** Mówi się... **21.25** Na dobre i na złe (s.) **22.20** mc 2 - Maszyna czasu Manna i Materny **23.10** Porozmawiajmy **24.00** Złotopolscy (s.) **0.30** Magazyn kulturalny **0.55** Sąsiedzi, w grupie raźniej (dok.) **1.15** Wielka podróż Bolka i Lolka **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Polska na weekend **2.55** Mówi się... **3.15** Hity satelity **3.30** Na dobre i na złe (s.) **4.20** mc 2 - Maszyna czasu Manna i Materny **5.10** Święta wojna - Brad Dworniok **5.35** Zdarzyło się - Mikołaja Iwanowa Przypadki na Wschodzie

SOBOTA 17 LUTEGO

6.00 Plebania (s.) **8.00** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.35** Święta wojna - Brad Dworniok **9.00** Mówi się... **9.20** Gwiezdny Pirat (s.) **9.45** Z herbem w nazwisku - Lubomirski herbu Śreniawa (mag.) **10.15** Z daleka, a z bliska **11.05** Smak Europy - Zasady budują firmę... **11.15** Dwie strony medalu (s.) **11.40** Co tu jest grane? **12.05** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **12.30** Codzienna 2 m. 3 (s.) **13.00** Wiadomości **13.10** Na dobre i na złe (s.) **14.00** Salon kresowy - Jechać do Lwowa (dok.) **14.15** Dzika Polska (dok.) **14.40** Made in Poland (teleturniej) **15.05** Duże dzieci (talk-show) **15.45** Polskie krajobrazy - Szczecin - brama na świat **16.00** Śniadanie na podwieczorek; Bez ograniczeń wiekowych **17.00** Teleexpress **17.20** Pamiętaj o mnie **17.40** Ojczyzna polszczyzna - Generalnie - Fajnie i Cool **18.00** Tam gdzie jesteśmy - Budować razem (rep.) **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Bardzo przygodowe podróże Kulfona **19.30** Wiadomości **20.10** Miś (komedia pol.) **22.05** Studencki Festiwal Piosenki **22.50** Dubidu (quiz muz.) **23.35** Śniadanie na podwieczorek **0.30** M jak miłość (s.) **1.15** Bardzo przygodowe podróże Kulfona **1.30** Wiadomości **2.00** Miś (komedia pol.) **3.50** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Smak nowego stulecia **4.15** Codzienna 2 m 3 (s.) **4.40** Tam gdzie jesteśmy - Budować razem (rep.) **5.10** Dwie strony medalu (s.) **5.35** Co tu jest grane?

NIEDZIELA 18 LUTEGO

6.00 Studencki Festiwal Piosenki **6.40** Po emisji... **6.50** Pamiętaj o mnie **7.10** Śniadanie na podwieczorek **8.10** M jak miłość (s.) **9.00** Słowo na niedzielę **9.05** Ziarno (mag.) **9.30** Między nami bocianami **9.50** Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku (mag.) **10.05** Palce lizać (mag.) **10.20** Niedzielne muzykowanie - Muzyka klasyczna **11.00** Dwie strony medalu (s.) **11.25** Co tu jest grane ? **11.45** Nowa tradycja - Rybka i Przyjaciele **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja Mszy Świętej **14.05** Zmiennicy (s.) **15.00** Wywiad i opinie (public.) **15.25** Po emisji... **15.35** Biografie - Dekalog pewnej aktorki czyli Stasia Celińska (dok.) **16.20** Reportaż **16.35** Zaproszenie **17.00** Teleexpress **17.20** Mój pierwszy raz (talk-show) **18.15** Palce lizać (mag.) **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Król Maciuś Pierwszy **19.30** Wiadomości **20.10** Defekt (s.) **21.05** Mój Dekalog - Irena Kantor **21.30** Romane Dyvesa czyli cygańskie dni Gorzów 2006 (koncert) **22.20** Bzik kulturalny (mag.) **22.50** Księżna Pani (dok.) **23.30** Zacisze gwiazd **24.00** M jak miłość **0.45** Ziarno (mag.) **1.15** Król Maciuś Pierwszy **1.30** Wiadomości **2.00** Defekt (s.) **3.00** Zaproszenie **3.20** Zmiennicy (s.) **4.15** Biografie - Dekalog pewnej aktorki czyli Stasia Celińska **5.00** Polskie krajobrazy - Szczecin - brama na świat **5.10** Dwie strony medalu (s.) **5.35** Co tu jest grane?

PONIEDZIAŁEK 19 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Jedyneczka **9.00** My Wy Oni (mag.) **9.25** Zdarzyło się - Mikołaja Iwanowa Przypadki na Wschodzie (rep.) **9.45** Mój pierwszy raz (talk show) **10.40** Biografie - Dekalog pewnej aktorki czyli Stasia Celińska (dok.) **11.25** Po emisji... **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Tam gdzie jesteśmy - Budować razem (rep.) **13.05** M jak miłość (s.) **14.00** Defekt (s.) **14.55** Porozmawiajmy **15.45** Jedyneczka **16.10** Berliński express **16.30** Klan (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Kinematograf **17.40** My Wy Oni (mag.) **18.10** Jest takie miejsce **18.30** Świadkowie nieznanych historii (public.) **19.00** Kościół i świat (mag.) **19.15** Wyprawa profesora Gąbki **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Praca bez granic – Norwegia (rep.) **21.05** Sportowy tydzień **21.35** Wiedźmy (s.) **22.35** Historia opozycji (dok.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **24.00** Klan (s.) **0.25** Jest takie miejsce **0.45** Świadkowie nieznanych historii (public.) **1.15** Wyprawa profesora Gąbki **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Praca bez granic – Norwegia (rep.) **2.55** Sportowy tydzień **3.25** Wiedźmy (s.) **4.10** Po emisji... **4.20** Historia opozycji - Bunt młodych (dok.) **5.15** Zacisze gwiazd **5.40** Salon kresowy - Jechać do Lwowa (dok.).

Wydarzenia Sportowe

EKSTRALIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH: BRAMKOSTRZELNY SZLAGIER NAD OLZĄ

Karwina w fotelu lidera

Na fotel lidera wrócili po weekendzie szczypiorniści Banika Karwina, którzy w szlagierze 20. kolejki pokonali u siebie 31:25 Zubrzi. W meczu na szczycie ekstraligi dominowała karwińska ofensywa z głównym naciskiem na atak pozycyjny, gospodarze mogli też liczyć na pewnie broniącego Marjanoviča w bramce.

Fot. IVO DUDEK

Prawoskrzydłowy Jiří Kubis w natarciu na bramkę Zubrzi.

– Cieszę się z powrotu na czoło tabeli, ale też ze stylu gry, jaki zaprezentowaliśmy w pojedynku z Zubrzi – stwierdził po wygranym spotkaniu trener Karwiny **Jiří Kekrt**. Banik zagrał bez kontuzjowanego T. Heinza i Racháča, trener Kekrt w końcówce drugiej połowy dał szansę również zawodnikom z ławki rezerwowych. Do końca fazy zasadniczej ekstraligi pozostały dwie kolejki, obie Banik zaliczy na wyjeździe. Jutro o godz. 18.00 Karwina zagra na parkiecie Jičína, w niedzielę w Koprzywnicy.

KARWINA – ZUBRZI 31:25 (16:10). Karwina: Marjanovič, Mrkva – Bednařík 5, Plšek 3, Kuzo 3, Indjič, Zdráhala 8/3, Šulc 3, Mrózek 4, Kružík, Szymon, Kubis 2, Požárek, Korňan 3. Sędziowali Horáček, Novotný. Karne 3/3:8/6. Czerwona kartka: 50. Bednařík. W. 1100.

Goście trzymali się dzielnie tylko w pierwszej połowie. Głodny sukcesu Banik z minuty na minutę powiększał swoje prowadzenie, w 50. minucie było już 29:18 dla gospodarzy. Wtedy bramkarza Marjanoviča zmienił Mrkva, a na parkiecie pojawiło się też kilku innych zawodników z ławki rezerwowych. Świetny mecz zaliczył Ondřej Zdráhala, który pomimo ostrego krycia ze strony graczy Zubrzi był ponownie najlepszym strzelcem Banika.

Tabela

1. Karwina	20	34	634:479
2. Zubrzi	20	33	626:489
3. Dukla	20	32	582:473
4. Lowosice	20	31	571:498
5. Jičín	20	27	541:507
6. Hranice	20	23	583:564
7. Bystřice	20	14	490:511
8. Koprzywnica	20	14	480:575
9. Trzeboń	20	13	494:530
10. F-M	20	10	540:580
11. Pilzno	20	6	480:620
12. Brno	20	3	435:610

JUTRO: Jičín – Karwina (18.00). (jb)

Co słychać?

■ **W OSTRAWIE GÓRĄ TENISIŚCI STANÓW ZJEDNOCZONYCH**. Z roli jednego z głównych faworytów do zwycięstwa w Pucharze Davisa wywiązali się w Ostrawie tenisiści Stanów Zjednoczonych, którzy w 1. rundzie pokonali 4:1 reprezentację RC. Jedyny punkt dla gospodarzy wywalczył w piątek Tomáš Berdych, pokonując szóstą rakietę świata – Jamesa Blake'a. **Wyniki:** Minář – Roddick 4:6, 6:4, 2:6, 3:6; Berdych – Blake 6:1, 2:6, 7:5, 7:5; Dlouhý/Vízner – B. Bryan/M. Bryan 4:6, 4:6, 4:6; Berdych – Roddick 6:4, 3:6, 2:6, 6:7 (4:7); Dlouhý – B. Bryan 6:7 (5:7), 4:6. Czesi we wrześniu zagrają w barażu o uratowanie się w elitarnym gronie, reprezentacja USA w 2. rundzie trafi na Hiszpanię.

■ **PIŁKARSKIE SPARINGI:** Banik Ostrawa – Bańska Bystrzyca 4:0 (Magera, Střihavka, P. Besta, Varadi), FC Dubnica – Fotbal Trzyniec 1:1 (dla gości Maceček).

■ **PIŁKARSKIE TURNIEJE ZIMOWE – Refotal Cup w Olbrachcicach, 5. kolejka:** Nydek – Bystrzyca 2:3, Olbrachcice – L. Piotrowice 1:2, Karwina – Cz. Cieszyn 4:2, Orłowa – Hawierzów 2:0, Dziećmorowice – Bogumin 2:0. **Turniej w Trzyńcu – 2. kolejka:** Milików – Niebory 0:5, jun. Fotbalu Trzyniec – Oldrzychowice 1:2, Dobratice – Gnojnik 2:4.

■ **NOWY NAPASTNIK POD JAWOROWYM**. Nową akwizycją drugoligowego Fotbalu Trzyniec jest 22-letni napastnik **Radek Janeček**, który pod Jaworowy przechodzi z drugoligowego HFK Ołomuniec. (jb)

Nasza oferta

■ **O2 EKSTRALIGA HOKEJA NA LODZIE: Stalownicy Trzyniec - HC Lasselsberger Pilzno (jutro, 17.00).** Po tygodniowej przerwie rozgrywki wznawia ekstraklasa hokeja na lodzie. Trzyniec walczy o awans do playoffs, gdzie trafi dziesięć najlepszych drużyn fazy zasadniczej. Podopieczni trenera Jiřego Juřika aktualnie zajmują 12. lokatę w tabeli (68 pkt.). (jb)

Sport polski

■ **MAŁYSZ SIÓDMY W WILLINGEN** Norweg Anders Jacobsen wygrał sobotni konkurs PŚ w skokach narciarskich w Willingen. Jacobsen za skoki na odległość 148,0 i 139,0 m otrzymał notę 283,1 pkt. Adam Małysz zajął 7. miejsce - 253,6 pkt (138,5 i 133,5 m). Na drugiej pozycji uplasował się Niemiec Michael Uhrmann - 276,2 pkt (144,0 i 140,0 m), trzeci był Słoweniec Jernej Damjan - 273,3 pkt (144,5 i 139,0 m). (jb)

WEEKEND NA LODOWISKACH: MINIMALNA PRZEGRANA Z WYMAGAJĄCYM PRZECIWNIKIEM

Hawierzów poległ w rzutach karnych

I LIGA

CHOMUTOW – HC HAWIERZÓW 4:3 po rzutach karnych (2:1, 1:0, 0:2 – 0:0). Bramki: 9. Šíp, 13. Heinisch, 26. Polodna, 65. dec. karny Boušek – 18. Rozum, 49. Zdeněk, 54. Galvas. Sędziował Blecha. Kary 10:12, wykorzystane 3:3. Widzów 1660.

Hawierzowianie nie byli faworytami tego spotkania, w związku z czym wywalczony punkt za remis w regulaminowym czasie gry można uznać za dobry wynik ekipy trenera Aloisego Chlustiny. Pojedynek trzeciego z dziesiątym zespołem tabeli dobrnął aż do rzutów karnych, w których to złotego gola zdobył Boušek, zapewniając gospodarzom dwa punkty. Kluczowe dla przebiegu spotkania były stałe fragmenty gry. Obie drużyny trafiały do siatki wyłącznie w przewagach liczebnych. Chomutowianie po trafieniach Šípa i Heinischa wyszli na dwubramkowe prowadzenie. Przy drugim golu skapitulowała przemęczona hawierzowska defensywa, podczas gry 5 na 3 niepilnowany Heinisch miał bardzo ułatwione zadanie. Przed zejściem do szatni Pantery strzeliły kontaktowego gola, w 18. minucie na 2:1 obniżył po rykoszecie Rozum. Aktywnie grający Chomutow miał więcej z gry również w drugiej tercji. W 25. minucie na hawierzowską ławkę kar powędrowała dwójka Galvas-Stavenský, gospodarze założyli hokejowy zamek, zdobywając w kolejnej przewadze 5 na 3 z kija Polodny trzeciego gola. Pantery nie dawały za wygraną, ale w drugiej tercji nie udało im się znaleźć sposobu na pokonanie bramkarza Horčički (w dobrej pozycji dwukrotnie spudłował Zdeněk). Hawierzowski napastnik poprawił sobie humor w 49. minucie, trafiając w przewadze liczebnej pod poprzeczkę chomutowskiej bramki – 3:2. W trzeciej odsłonie gospodarze częściej przebywali na ławce kar, aniżeli na placu gry, co hawierzowianie skrzętnie wykorzystali. Na 3:3 wyrównał mocnym strzałem z niebieskiej linii obrońca Galvas, dla którego był to zarazem i trzeci punkt do klasyfikacji kanadyjskiej. Zacięty mecz dobrnął aż do dogrywki, którą obie ekipy potraktowały poniekąd asekuracyjnie i o zwycięzcy zadecydowały dopiero rzuty karne. Po stronie Hawierzowa decydującego karnego nie strzelił Fadrný, więcej zimnej krwi zachował Boušek, pokonując hawierzowskiego zmiennika Šafránka.

HAWIERZÓW: Novotný (Šafránek) - Klimeš, Lašek, Galvas, Dresler, Vavruša, Peštuka - Seman, Stavenský, Škoda - Žák, Zdeněk, Rozum - Florián, Fadrný, Sikora - Heider, Velecký, Brynecký.

Tabela

1. Ujście n. Ł.	43	92	142:88
2. Hradec Kr.	43	89	162:93
3. Chomutow	43	87	174:114
4. Ml. Bolesław	43	85	147:107
5. K. Brno	43	84	147:96
6. Trzebicz	43	68	107:105
7. S. Ostrawa	43	65	137:134
8. Jihlawa	43	65	145:154
9. Prościejów	43	55	126:149
10. Hawierzów	43	48	105:136
11. Beroun	43	45	90:142
12. Kadań	43	45	100:155
13. H. Brod	43	43	106:157
14. Ołomuniec	43	32	89:147

JUTRO: Hawierzów – Ml. Bolesław (17.30).

II LIGA

HC ORŁOWA – TECHNIKA BRNO 2:3 (1:2, 1:0, 0:1). Bramki: 7. Mintěl, 39. J. Sikora – 3. Dibelka, 12. Přibyl, 54. Látal.

Orłowianie grają ostatnio jak na huśtawce. Po przegranej z Techniką Brno podopieczni trenera Jana Vavrečki spadli na piątą pozycję w tabeli, ale aktualnych 67 punktów powinno Orłom bez problemów starczyć na awans do playoffs. Z silną Techniką Brno orłowianie w przeszłości przegrywali już w dużo gorszym stylu. Tym razem spotkanie stało na zaciętym i wyrównanym poziomie, ze zwycięstwa jednak po raz czwarty w tym sezonie radowali się hokeiści Brna. Na prowadzenie wyszli goście w 3. minucie z kija Dibelki, który wykorzystał przewagę liczebną swej drużyny – 0:1. Wyrównał w cztery minuty później Mintěl, po świetnym podaniu od Nováka – 1:1. Szalę meczu na stronę Brna przechylił w 12. minucie wypożyczony z Trzebicza Přibyl. Jednogolową stratę orłowianie gonili aż do końcówki drugiej tercji. Na 2:2 wyrównał z podania Balajki Jakub Sikora, ale na więcej Orły nie było stać. Gola na wagę trzech punktów zdobył dla gości na sześć minut przed końcem meczu Petr Látal.

Tabela

1. Szumperk	39	78	184:89
2. T. Brno	39	76	169:119
3. Blansko	39	71	129:100
4. Hodonin	39	70	146:106
5. Orłowa	39	67	152:104
6. N. Jiczyn	39	65	144:119
7. Przerów	39	63	133:111
8. Szternberk	39	61	172:140
9. W. Międz.	39	53	120:151
10. Wiel. Międz.	39	31	87:181
11. Kromierzyż	39	30	105:175
12. W. Bitesz	39	20	79:234

JUTRO: Przerów – Orłowa (18.00). (jb)